Ազգ
Azg

6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2005 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 179 (3345)

Իրանից Հայաստան խոլերայի ներթափանցման դեպքեր չեն եղել

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իրանում արդեն 20 օրից ավելի խոլերայի դեպքեր չեն արձանագրվում. համաճարակային իրավիճակը հանգիստ է: ՀՀ առողջապահության նախարարության իրականացրած միջոցառումների շնորհիվ, Հայաստան խոլերայի ներթափանցման դեպքեր չեն եղել: Ըստ ԱՆ պետական հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային տեսչության վարակիչ եւ ոչ վարակիչ հիվանդությունների համաճարակաբանության բաժնի պետ Լիլիթ Ավետիսյանի՝ կասկածելի մի քանի դեպքեր են գրանցվել, որոնք, սակայն, ժխտվել են: Նրա տեղեկացմամբ, Իրանում խոլերայի բռնկում եղել է օգոստոսի կեսերին. մեկ շաբաթվա ընթացքում հիվանդների թիվը հասել է մինչեւ 1 117-ի, որից հետո հիվանդացության մակարդակը սկսել է իջնել:

Տեսչությունը, Լ. Ավետիսյանի խոսքերով, շատ բունտ է արձագանքել Իրանում խոլերայի գրանցմանը: Մեղրիում ստեղծվել է սանիտարակարանտինային կետ, որտեղ զննության են ենթարկվել Իրանից Հայաստան մուտք գործող բոլոր անձինք, ստուգվել է ներմուծվող սննդամթերքը: «Զվարթնոց» օդանավակայանում Իրանից եկող յուրաքանչյուր չվերթին դիմավորել է բժիշկների խումբ, որը գրանցել է յուրաքանչյուր անձի բնակության վայրը՝ հետագայում նրանց առողջական վիճակով հետաքրքրվելու նպատակով:

«Հայերը կհամաձայնեն դուրս գալ 5 շրջաններից, սակայն հրաժարվում են խոսել Լաչինի եւ Քելբաջարի մասին»

Ալեն Դելետրոզը շվեյցարական «Տան» թերթում առաջարկում է հանրաքվեով կարգավորել ԼՂ խնդիրը

Միջազգային ճգնաժամային խմբի (ՄՃԽ) փոխնախագահ Ալեն Դելետրոզը շվեյցարական «Տան» թերթում երեկ հրապարակած հոդվածում առաջարկում է փուլային տարբերակով կարգավորել ղարաբաղյան հակամարտությունը եւ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը որոշել հանրաքվեով, որի արդյունքներին պարտավորված կլինեն համաձայնել հակամարտության բոլոր կողմերը: Դելետրոզը, որ սեպտեմբերի կեսերին եղել էր Բաքվում եւ Երեւանում, իր հոդվածը վերնագրել է «Աստվածային խաղաղության դադարեցումը. խաղաղության պայմանները Լեռնային Ղարաբաղում», հաղորդում է «Մեդիամաքսը»:

«Ադրբեջանցիները չեն կարող Ղարաբաղին տրամադրել ավելին, քան լայն ինքնավարության կարգավիճակն է, մինչդեռ հայերը պահանջում են Ղարաբաղի անկախության ճանաչումը կամ միացումը Հայաստանին: Հայերը կհամաձայնեին վերադարձնել Ղարաբաղից հարավ գտնվող գրավված 5 շրջանները, սակայն հրաժարվում են խոսել Լաչինի եւ Քելբաջարի շրջանների ադրբեջանցիների վերահսկողությանը վերադարձնելու մասին: Ղարաբաղի եւ Հայաստանի միջեւ ուղիղ հաղորդակցություն ապահովող Լաչինի միջանցքը Ստեփանակերտի իշխանությունները համարում են «կյանքի ճանապարհ», որի վերաբերյալ չեն կարող լինել որեւէ բանակցություններ: Ինչ վերաբերում է Քելբաջարի շրջանին եւ առաջին հերթին՝ Օմարի կիրճին (լեռնանցքը- խմբ.), որի միջով կարելի է անցնել այնտեղ, ապա դա բացառիկ ռազմավարական նշանակություն ունի Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանության համար», գրում է Դելետրոզը:

Սեպտեմբերի 14-ին ՄՃԽ-ն հրապարակել էր ղարաբաղյան հակամարտության մասին իր պատրաստած զույգ զեկույցներից առաջինը: Առաջիկա օրերին կհրապարակվի երկրորդ զեկույցը:

Տես էջ 3

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ջավախքում վիճակը խիստ լարված է

Ժանդարմերիայում ծառայող հայերը ծեծել են մի քանի ախալքալաքցիների

Երեկ իրավիճակն Ախալքալաքում խիստ լարված էր: Ախալցխայից ժամանած հարկային տեսչության մարմինները փակել են մոտ 10 խանութներ: Նրանք վաճառողներից պահանջել են ապրանքի ձեռքբերման փաստաթղթեր: Անհաս ձեռներեցները պատասխանել են, որ իրենք ապրանքները բերում են Թբիլիսիից, իսկ այնտեղ որեւէ փաստաթուղթ չեն տալիս: Մի քանի հարյուր ախալքալաքցիներ հավաքվել են շրջանի վարչակազմի շենքի դիմաց եւ բողոքել հարկային ծառայությունների գործողություններից: Ինչպես «Ազգի» հետ հեռախոսազրույցում ասաց Ախալքալաքի քաղաքապետ Նաիրի Իրիցյանը, ժանդարմերիայում ծառայող հայ ախալքալաքցիները փորձել են ցրել հավաքը, սակայն հանդիպել են դիմադրության: Ժանդարմերիան բնակիչների դեմ օգտագործել է ռետինե մահակներ, լսվել են կրակոցներ: Ինչպես նշեց Իրիցյանը, ծեծկռտուքի հետեւանքով երկու կողմերից մի քանի մարդ տեղափոխվել է հիվանդանոց: Երեկ ուշ երեկոյան Ախալքալաքում էր Վրաստանի նախագահի Սամցխե-Ջավախք երկրամասում լիազոր Գեորգի Խաչիձեն, իրավիճակը չափազանց լարված է, մեզ հետ հեռախոսազրույցում ասացին Ախալքալաքի մեր աղբյուրները:

Քաղաքապետ Իրիցյանը պնդում է, որ ժանդարմերիա կոչվածը գործում է միայն Ջավախքում եւ Ծալկայում, այդ ծառայության կազմում ընդգրկված են տեղացի հայեր եւ, ինչպես պնդեց նա, այս ձեւով Վրաստանի իշխանությունները փորձում են տեղի հայերի միջոցով ճնշել ջավախահայությանը: Ջավախքում տիրող իրավիճակի մասին «Ազգն» առավել մանրամասն կանդրադառնա վաղվա համարում:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Երեւանում բացվեց «Բժշկություն եւ առողջապահություն-2005» ցուցահանդեսը

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի 5-7-ը Երեւանում անցկացվում է «Բժշկություն եւ առողջապահություն 2005» 5-րդ մասնագիտացված ցուցահանդեսը, որին մասնակցում են դեղագործական, բուժտեխնիկա արտադրող, բժշկական ծառայություններ առաջարկող հայրենական 19 եւ արտասահմանյան 6 ձեռնարկություններ: Ցուցահանդեսը, որի կազմակերպիչն է «EXPO SERVICE» ընկերությունը, նվիրված է Երեւանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարանի 75 ամյակին:

17 մլն դոլար ֆրանսիական ընկերությունից ցեղասպանության ժառանգներին

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք «Ազգի» հոկտեմբերի 4-ի համարում, ֆրանսիական հայտնի «Աքսա» ապահովագրական ընկերությունը համաձայնել է Հայոց ցեղասպանության զոհերի ժառանգներին վճարել 17 մլն դոլար:

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանը նշում է, որ տվյալ հայտարարությամբ հանդես է եկել ճանաչված իրավաբան Մարկ Կիրակոսը՝ հոկտեմբերի 2-ին դատավոր Տիգրան Թավրիզյանի պատվին կազմակերպված ճաշկերույթի ընթացքում: Մարկ Կիրակոսը Վարդգես Եղիայանի եւ Բրայան Կասաբեքի հետ դատական հայց է հարուցել Կալիֆոռնիայի դաշնային դատարանում «Աքսայի» դեմ, որը «Նյու Յորք լայֆի» նման ցարդ չէր վճարել անցյալ դարասկզբին հայերի հետ կնքած պայմանագրերի շահութաբաժինները: Դատավոր Թավրիզյանին հաջողվել էր բանակցություններից հետո 17 մլն դոլարի փոխհատուցում ստանալ այդ ընկերությունից, որն, ըստ Սասունյանի, պետք է բաժանվի հետեւյալ կերպ. մինչեւ 11 մլն՝ մոտ 11 հազար ապահովագրական վկայականներ (պոլիս) ունեցողների ժառանգներին, 3 մլն՝ զանազան բարեգործական ընկերություններին եւ 3 մլն՝ այդ հարցով զբաղվող իրավաբաններին: Ֆրանսիայում գործող հայկական բարեգործական մի ընկերություն հետամուտ է լինելու գործընթացին:

Տես էջ 5

2006 թ. բյուջեն՝ 1 մլրդ դոլարին համարժեք դրամ

Ըստ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանի, 2006 թ. բյուջեի գումարը (ծախսային հատվածը) կկազմի 1 մլրդ դոլարին համարժեք դրամ: Անցած տարի այդ գումարը կազմել է 800 հազար, նախանցած տարի՝ 600 հազար դոլարին համարժեք դրամ: Աննախընթաց աճում է մեր բյուջեն՝ կասեինք:

Մ. Խ.

Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանությանը նվիրված գիտաժողով

Այսօր Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում տեղի կունենա Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանությանը նվիրված գիտաժողով՝ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ: Գիտաժողովը, որը կտեւի մինչեւ հոկտեմբերի 8-ը, ընդգրկում է բազմաթիվ զեկույցներ, հարց ու պատասխաններ եւ քննարկում: Մայր աթոռի տեղեկատվական համակարգից ստացված հաղորդագրության համաձայն, գիտաժողովին զեկույցներով հանդես կգան Մայքլ Սթոունը, Արշակ Բաղդասարյանը, Վահան վարդապետը, Ջ. Ռուսը, Մ. Շիրինյանը, Մ. Չինբաշյանը, Շ. Ռենուն եւ այլք:

Գ. Գ.

Դպրոցական միացյալ արձակուրդ

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանի հրամանով 2-10-րդ դասարանցիների՝ 2005-2006 ուսումնական տարվա աշնանային (հոկտեմբերի 31-ից նոյեմբերի 6-ը ներառյալ) եւ գարնանային (մարտի 20-26 ներառյալ) արձակուրդները միացել են ձմեռային արձակուրդին: Ձմեռային արձակուրդը կտեւի դեկտեմբերի 26-ից մինչեւ փետրվարի 12-ը ներառյալ:

Ինչպես տեղեկացանք ԿԳ նախարարության մամուլի ծառայությունից, նախատեսված 34 ուսումնական շաբաթն ապահովելու համար 2-10-րդ դասարանցիների ուսումնական պարապմունքները կշարունակվեն մինչեւ հունիսի 10-ը ներառյալ: Առաջին դասարանցիների աշնանային արձակուրդը կտեւի հոկտեմբերի 31-ից մինչեւ նոյեմբերի 6-ը ներառյալ, ձմեռայինը՝ դեկտեմբերի 26-ից մինչեւ փետրվարի 19-ը, իսկ գարնանայինը՝ ապրիլի 3-9-ը: Նրանց ուսումնական պարապմունքները կավարտվեն հունիսի 3-ին:

«Իտալացիները Հայաստանը հայտնաբերեցին մշակույթի ճանապարհով»

Հայ-իտալական բարեկամության օրերի մեկնարկը

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայաստանյան աշնանային գունապնակն այս հոկտեմբերին խոստանում է լինել թերեւս ամենահարուստն ու գեղեցիկը: Իտալական շունչը հայոց մայրաքաղաքում թեւածում է լայնատարած եւ հիրավի վարակիչ: Հայաստանի ազգային պատկերասրահը շատ վաղուց հանդիսականի նման բազմազանության ու բազմության հրճվանք չէր ապրել: Իտալիան իր հեռավոր ու մոտ հմայքներով, խորհրդավոր Վենետիկի Սբ. Ղազարի Մխիթարյան միաբանությունը, որ հայոց ինքնության մշակութային լինելիության ամենացայտուն վկայությունն է, «հանգրվանել» են մեր ազգային պատկերասրահում, որտեղ շարունակ լսվում էին մերթ հայերեն, մերթ իտալերեն հնչյուններ:

Հայ-իտալական բարեկամության մեկամսյակը մեկնարկեց «Տեսի զերկիրն Իտալիոյ...» բազմախորհուրդ խորագրով «Հայվենետ. Սուրբ Ղազարի գանձերը» ցուցահանդեսով. եւ ավելի հրաշալի մուտք չէր կարող լինել: Իտալացի պետական

այրերը, մտավորականները, արվեստագետներն իրենց ժողովրդի մշակույթի ներկան Հայաստան երկրում նման շուքով եւ հետաքրքրությունների լայն արձագանքներով ներկայացնելու համար «պարտ» են հազարամյակներ առաջ արդեն ձեւավորված հայ-իտալական հարաբերություններին, որ սկիզբ են առնում դեռեւս Հռոմեական կայսրության օրերից՝ փաստված պատմական շատ ու շատ սկզբնաղբյուրներում, ձեռագրերում, հիշատակություններում:

Հայ-իտալական բարեկամության հանդիսավոր բացմանն իր հայրապետական օրհնությունն էր բերել Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն:

Տես էջ 2

Ավանդների փոխհատուցման համար 2006 թ.-ի բյուջեում կնախատեսվի 1 մլրդ դրամ

Կառավարության եւ ԱԺ հարցուպատասխանի ժամանակ հնչածներից առավել հետաքրքրականն ավանդների հարցի վերաբերյալ վարչապետի պատասխանն էր:

Վարչապետին ուղղված հարցը Վիկտոր Դալլաքյանը ձեւակերպեց բյուջեում նախատեսված գումարի, ինդեքսավորման չափի կտրվածքով. տեղեկություն տվեց, որ ԱՊՀ 14 երկրներում այդ գործընթացն սկսվել ու ավարտվել է, եւ, օրինակ, Լատվիայում 1000 խորհրդային ռուբլու դիմաց վճարվել է 250 ամերիկյան դոլար: Իսկ Հայաստանում նպաստների ցուցակներում ներգրավված 170 հազար ավանդատուների փոխհատուցման առաջնահերթության մասին է խոսքը: Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը նախ նշեց, որ քաղաքական պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել կոալիցիայի գործընկերների միջեւ, ապա ընթերցեց որոշումը, ըստ որի կոալիցիայում քննարկվել է ավանդների խնդիրն ուսումնասիրող աշխատանքային խմբի եզրակացությունը, ապա որոշում կայացվել աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի շրջանակում լուծում տալ ընտանեկան նպաստների ցուցակներում ընդգրկված քաղաքացիների՝ խնայբանկերում սառեցված ավանդների փոխհատուցման խնդրին. «Բնականաբար, կառավարության ծախսած յուրաքանչյուր գումար պետք է արտահայտվի պետբյուջեի նախագծում: Կառավարությունն արդեն ուղարկել է պետբյուջեի նախագիծը ԱԺ, իսկ պայմանավորվածությունը եղել է կառավարության կողմից բյուջեի հաստատումից հետո: Մենք, սակայն, պատրաստ ենք մինչեւ ընդունումը եւ հանձնաժողովներում քննարկումը ներկայացնել կոալիցիայում քննարկված այն տարբերակը, որտեղ նախնական պայմանավորվածությամբ նշել ենք 1 մլրդ դրամ: 2006 թ.-ի բյուջեում, այսպիսով, կնախատեսենք 1 մլրդ դրամ: Կառավարությունը կստեղծի աշխատանքային խումբ, ավանդատուների բազան կհամեմատենք, կորոշվի մարդկանց թիվը, որից հետո նաեւ՝ ինդեքսավորման չափը»:

Վարչապետը նաեւ նշեց, որ մինչեւ այդ բազայի ճշտումն արդեն, քանի որ ընդհանուր պատկերացում կա թվի մասին, կարող են քաղաքական որոշում կայացնել եւ ինդեքսավորման չափը գրանցել նախագծում՝ ԱԺ հանձնաժողովներում քննարկելիս: Հանրապետական կուսակցությունը, որ մինչ այդ դեմ էր արտահայտվել ավանդների վերադարձմանը, կոալիցիայի հետ եկել է փոխհամաձայնության եւ կայացրել որոշումը:

Մ. Խ.

Վարչապետի հարցազրույցը լրագրողներին

Կառավարության հարց ու պատասխանից հետո վարչապետը պատասխանեց նաեւ լրագրողների հարցերին:

Վարչապետի նվիրած զենքերի հետ կապված շրջող տարբեր պատմությունների մասին հարցին վարչապետը պատասխանեց.

- Ես երկրում միայն ես եմ զենք նվիրում, ինձ ոչ մեկը չի նվիրում: Այդ խնդիրը լրիվ կանոնակարգված է: Կան օրենքներ, նվիրատվության փաստաթղթերի կանոնակարգում: Ոստիկանությունը մինչեւ չի ստուգում զենքի մաքուր լինելը, ստացողի ինքնությունը, վստահության աստիճանը՝ չենք տալիս: Սրանից հետո կփորձենք ավելի խստացնել, հանձնարարականը տրված է:

- Հանրաքվեի տապալման դեպքում հրաժարական տալո՞ւ եք:

- Դուք ուղղակի հարց եք տալի՞ս, թե՞ գիտեք, որ տալու եմ: Չեմ տալու: Էդ ձեւի հարց ընդհանրապես չի քննարկվել: Մեկ անգամ, կարծես, պատասխանել եմ այդ հարցին, կոալիցիան իր ծրագրում ունի քաղաքական փոփոխություններ անելու պարտավորություններ, անում ենք, բայց հանրաքվեի դրական կամ բացասական արդյունքի համար քաղաքական հետեւանքներ չեն լինելու: Որպես քաղաքական կուսակցություններ՝ պարտավոր ենք այնպես անել, որ ժողովուրդը հանրաքվեին դրական պատասխան տա, մենք կփորձենք կազմակերպել այդ աշխատանքը:

- Ջավախքի հետ կապված՝ կոալիցիայի ներսում հակասություն կա՞ արդյոք, ՀՀԿ-ի եւ ՀՅԴ-ի դիրքորոշումները տարբեր չե՞ն:

- Կուսակցությունն այնտեղ գործունեություն չի ծավալում, կազմակերպություն չունի, ՀՅԴ-ն ունի միայն, որը չի ենթարկվում Հայաստանի գերագույն մարմնին, այլ ենթարկվում է բյուրոյին, եթե ինչ-որ խնդիրներ է առաջ քաշում՝ դա իրենց կուսակցության խնդիրն է: Կառավարության անունից կարող եմ ասել, որ Վրաստանի կառավարության հետ Ջավախքի հետ կապված այսօր լարված խնդիրներ չկան: Ընդհակառակը, այն բոլոր խնդիրները, որ վերաբերում են սոցիալական պաշտպանվածությանը, փորձում ենք լուծել վրացական իշխանությունների հետ: Ջավախքի ակտիվ հասարակական գործիչներից շատերին ճանաչում եմ, նրանք իրենց մտահոգություններն ասել են ինձ, եւ նրանց հետ հանդիպումը եղել է իմ եւ Վրաստանի վարչապետի հանդիպումից առաջ: Ես փորձել եմ Ջավախքի երիտասարդներին մտահոգող հարցերը նաեւ Վրաստանի վարչապետին փոխանցել:

«Արմենտելի» կողմից սակագների բարձրացման հետ կապված խնդրին վարչապետը արձագանքեց.

- Գոյություն ունի անկախ հանձնաժողով, որն իր դիրքորոշումը շուտով կարտահայտի:

- ՏԻՄ ընտրություններում ծագած խնդիրները լրագրողները ներկայացրին որպես նաեւ կրիմինալի խնդիր:

- Ես չէի ասի, որ ընտրությունները կրիմինալի են վերածվել, ուղղակի դատարան դիմածների գործերը ես կրիմինալ չէի բնութագրի, հիմնական բացթողումը կապված է եղել ցուցակների հետ. եթե համեմատենք նախորդ եւ այս ընտրությունների ընտրացուցակների վիճակը՝ հսկայական տարբերություն կա: Ցուցակների ոչ ճիշտ լինելն ավելի շատ տեխնիկական խնդիր է, քան միտումնավորության հետեւանք, առաջին անգամ էր փորձարկվում այդ հարցն անձնագրային վարչության կողմից ճշգրտելը: Վստահ եմ, որ մինչեւ նոյեմբերի 27-ը ցուցակների ճշգրտման հարցը լուծված կլինի:

Հանրաքվեի քարոզչական նախընտրական շտաբի հարցը երեկ քննարկվել է նաեւ կոալիցիոն գործընկերների միջեւ, հարց ուղղվեց շտաբի չհայտարարված ղեկավարի թեկնածության մասին:

- Շտաբը կազմավորված է, առանց նախագահի է դեռ: Մենք կքննարկենք նախագահը քաղաքակա՞ն, տեխնիկակա՞ն, թե՞ քարոզչական խնդիրներ է լուծելու: Յուրաքանչյուր կուսակցություն իր ներկայացուցիչներին գործուղել է այդ համապատասխան խմբերում աշխատելու:

Ռուսաստանի վարչապետի Երեւան այցելության հետ կապված, վարչապետը տեղեկացրեց:

Ռուսաստանի վարչապետը Երեւանում կլինի դեկտեմբերի սկզբին, «Ռուսաստանի օրերը Հայաստանում» ծրագրի շրջանակում, բնականաբար մենք կքննարկենք հարցեր, որոնց շուրջը երկու կառավարությունները մինչ այդ պայմանավորվածություններ են ձեռք բերել:

Հանրապետական պատգամավոր Ռազմիկ Մարտիրոսյանի եւ ՕԵԿ-ական նախարար Սերգո Երիցյանի միջեւ բուհերի ընդունելության քննություններում ավելացված լրացուցիչ տեղերի հետ կապված ԱԺ հարցուպատասխանում տեղի ունեցած փոխհրաձգության վերաբերյալ հարցին վարչապետն այսպես պատասխանեց. «Ես չեմ ցանկանա կուսակցություններին խառնել երկու մարդկանց հարցուպատասխանը»:

Երեկ ԱԺ-ի եւ կառավարության լարվածություն դրսեւորվեց վետերանների պատվովճարների բարձրացման վերաբերյալ հարցի քննարկման ժամանակ, որին այսպես անդրադարձավ վարչապետը.

- Կառավարությունը պատերազմի վետերանների պատվովճարները 4,5 հազար դրամից բարձրացնում է 10 հազարի, այդ հնարավորությունը կար, եթե մյուս տարի նոր հնարավորություն ունենանք՝ կառավարության որոշմամբ էլի կբարձրացնենք: Ես համաձայն եմ, որ ԱԺ օրենքում ֆիքսեն մեր բարձրացրած թիվը, որպեսզի մտավախությունը, թե կառավարությունը կարող է հանկարծ իջեցնել, չլինի: Աբսուրդ է. ո՞նց կարող է կառավարությունն այդ թիվը իջեցնել, դա օրենքի կոպիտ խախտում է, ամեն մի ֆինանսական գործունեություն, եթե օրենքի փոփոխություններով է կատարվում, եւ դրանից հետո իջեցման է գնում, կառավարությունը պարտավոր է փոխհատուցում տալ: Եթե բարձրացնում ենք՝ իմաստը ո՞րն է իջեցման: Եթե ընդդիմություն չկա, իրենք պիտի ձեռի հետ խոսեն:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«Իտալացիները Հայաստանը հայտնաբերեցին մշակույթի ճանապարհով»

1-ին էջից

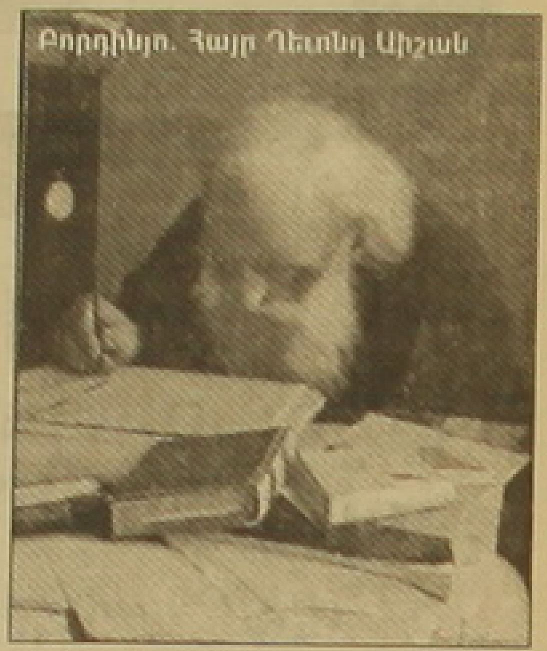

Բորդինյո. Հայր Ղեւոնդ Ալիշան

Նա անդրադարձավ հայ-իտալական առնչությունների անցյալին, երբ Հայաստանի համար դժվարին ժամանակներում մեր ժողովրդի զավակները հանգրվանեցին Իտալիայում՝ վայելելով այդ երկրի բարյացակամ հովանավորությունը եւ տրամադրվածությունը՝ պահպանելու եւ զարգացնելու տարագրված հայերի կեցությունը, մշակույթը, ինքնությունը: Հռոմի, Ֆլորենցիայի, Վենետիկի հայկական համայնքները գոյացել են դեռեւս XII-XIII դարերից, Իտալիայում են ուսանել մեր եկեղեցական եւ աշխարհական շատ ու շատ նշանավոր հայորդիք: Հայ տպագրությունը (XVI դար) սկիզբ է առել Իտալիայում: XVII-XVIII դարերում հայոց հոգեւոր-մշակութային կյանքի մռայլության եւ անկման ժամանակաշրջանում Մխիթար Սեբաստացու մեծ հանճարեղ փայլատակումով Սուրբ Ղազար կղզու տարածում վերածնվեց հայոց մշակույթը՝ Մխիթարյան միաբանության հիմնադրումով, որը 300-ամյա գիտա-կրթա-մշակութային իր ահռելի նպաստն է բերել հայկական ոգուն եւ նրա լինելիությանը:

«Մենք հավատում ենք, որ հայ-իտալական օրերը մեծ խանդավառություն են պարգեւելու միջոցառումների մասնակիցներին եւ նոր լիցք ու զորություն են հաղորդելու մեր ժողովուրդների բարեկամությանը եւ մեր պետությունների հարաբերություններին», ասաց Վեհափառ հայրապետը:

ՀՀ արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանյանը եւ Իտալիայի արտաքին առեւտրի նախարար Ադոլֆո Ուրսոն շնորհավորանքի խոսքեր հղեցին երկու երկրների կառավարություններից, ՀՀ-ում Իտալիայի դեսպան Մարկո Կլեմենտեին, Մխիթարյան հայրերին եւ աբբահայր Եղիա վրդ. Քիլաղբյանին՝ այս խոշորածավալ միջոցառման կազմակերպմանը բերած նվիրումի եւ հավատամքի համար: Ցուցասրահի մթնոլորտն ու հագեցվածությունը վստահություն էին ներշնչում երկու ժողովուրդների հետագա հարաբերությունների էլ ավելի զարգացման՝ հիմք ունենալով հայերի եւ իտալացիների պատմության, անցյալի ընդհանրությունները եւ մշակութային ինքնությունները, որ հաստատվեց Մխիթարյան միաբանության աբբահայր Եղիա վրդ. Քիլաղբյանի խոսքերով, թե «իտալացիները հայտնաբերեցին Հայաստանը մշակույթի ճանապարհով, հայտնաբերեցին երկրաշարժի օրերին՝ իրենց մեծագույն մարդասիրությամբ, հայտնաբերեցին Հռոմի պապի այցելությամբ: Այսօր ժամանակն է, որ Իտալիան հայտնաբերի Հայաստան բնաշխարհը, նրա ստեղծագործ եւ հյուրընկալ ժողովուրդը, հայ մշակույթը»:

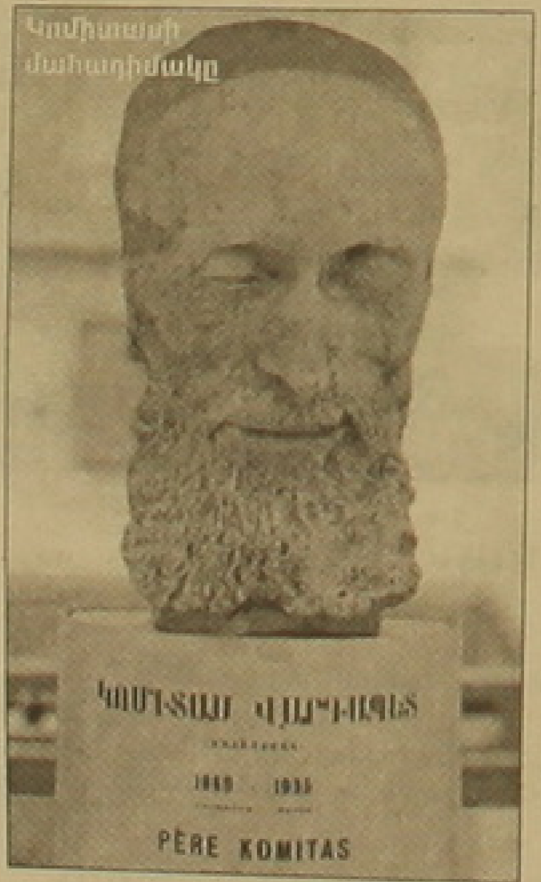

Կոմիտասի մահադիմակը

Աբբահայրը մաղթեց, որ Հայաստանն իր հերթին վստահություն եւ ապահովություն ներշնչի իտալացի մեր բարեկամներին եւ հայոց հողում էլ փոխադարձաբար ներկա լինեն իտալական մշակույթը, իտալական շունչը: «Այս բարեկամության հիման վրա պետք է խարսխված լինի ազգերի համաեվրոպական ընտանիքը», ասաց նա:

«Տեսի զերկիրն Իտալիոյ...»

Ազգային պատկերասրահի 3-րդ հարկի աջ ու ահյակ տարածված ընդարձակ ցուցասրահներում խուռներամ բազմության հարյուրավոր հայացքների ներքո դժվար է կենտրոնանալ՝ ամբողջական եւ ըստ պատշաճի ներկայացնելու Սբ. Ղազարի գանձերի Հայաստան բերված նմուշները, նաեւ մեր պատկերասրահի հավաքածույից Մխիթարյան կրթություն ստացած հայ մեծանուն գեղանկարիչների (Խաչատուր Տամասյան, Սարգիս Խաչատուրյան, Ասատուր Պզդիկյան, Գառզու, Ժիրայր Օրագյան, Մարկոս Գրիգորյան եւ ուրիշներ) աշխատանքները, Հայաստանի ազգային գրադարանի, Գրականության եւ արվեստի թանգարանի՝ Մխիթարյաններին վերաբերող արժեքները, Մխիթարյան հրատարակությունների նմուշները:

Մխիթարյան միաբան հայր Հարություն Պզդիկյանը վստահեցնում է, որ ցուցադրությունը Սբ. Ղազարի գանձերի շատ քիչ մասն է միայն: Սրահներից մեկում ներկայացված էին առաջին հայկական քարտեզները, որոնք Մխիթար աբբահոր պատվերով փորագրության արվեստը ուսանած հայ երիտասարդ վարդապետների աշխատանքներն են: Ուշագրավ ու տպավորիչ էին Կոմիտասի մահադիմակը եւ նույն ցուցափեղկում տեղադրված Նապոլեոնի հայտնի կոնդակը՝ Մխիթարյան միաբանությանն ակադեմիայի կոչում շնորհելու մասին:

Իտալական Վերածննդի վարպետների ոճերը շարունակող նկարիչների (Ֆրանչեսկո Ծունիո, Վինչենցո Հայես, Ֆրանչեսկո Մաջոտտո, Բորդինյոն) հայկական թեմայով արված գործերը վկայություն են իտալացի արվեստագետների՝ մեր մշակույթի ծաղկմանը բերած նպաստին:

Մխիթար Սեբաստացու վերջին դիմանկարի դիմաց դրված «Աստվածամայրը Հիսուսի հետ» աշխատանքը Մխիթարյանների սրբություններից մեկն է (պահպանվում է Հայաստանի ազգային պատկերասրահում): Այս նկարի առաջ Սեւանի վանքում Մխիթար Սեբաստացին հայ վանական կյանքը վերականգնելու անհանգիստ որոնումների մեջ ունեցել է իր տեսիլքը՝ միաբանություն ստեղծելու ազնիվ գաղափարը, որը վերածվեց 300-ամյա հայկական մշակութային հզոր կայսրության՝ իտալական հողում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ալավերդու տղնձաձուլական կոմբինատի արտանետումները գերազանցում են նորման 16 անգամ

Բնապահպանության նախարարությունը չի կարողանում կամ չի ցանկանում պարտադրել զտիչ սարքավորումների տեղադրումը

Ալավերդու տղնձամոլիբդենային կոմբինատի արտանետումների խնդիրը նոր չի առաջացել: Դեռեւս խորհրդային տարիներին առկա էր եւ մշտապես արծարծվում էր հանրապետական մամուլում: 1989 թ. սկսած կոմբինատի գործունեության դադարեցմամբ այդ հարցը ինքնաբերաբար լուծվեց: Ինչպես ասում են` չկա գլուխ, չկա գլխացավ: Սա, իհարկե, բնապահպանության հետ կապված հարցի լուծման, մեղմ ասած, լավագույն տարբերակը չէր: Թե դա ինչ հետեւանքներ ունեցավ Ալավերդի քաղաքի բնակչության վրա, որի ամբողջ բնակչությունը գործնականում շաղկապված էր կոմբինատի գործունեության հետ, հայտնի է: Սակայն հիմա, երբ արդեն 7-րդ տարին է, ինչ կոմբինատը վերսկսել է գործունեությունը, չի կարելի ասել, որ Ալավերդիում սոցիալական խնդիրն ամբողջությամբ լուծվել է, իսկ բնապահպանականն առավել եւս անմխիթար վիճակում է:

Նախ` նախկին 4 հազար աշխատատեղերի փոխարեն այստեղ այժմ աշխատում է դրանից առնվազն 9-10 անգամ ավելի քիչ մարդ: Նույնն է հարաբերակցությունը կոմբինատի ներկայիս եւ խորհրդային տարիների հզորությունների առնչությամբ: Սակայն, դժբախտաբար, օդի աղտոտման տեսանկյունից կոմբինատի նոր սեփականատերերը կարող են «հպարտությամբ» նշել, որ ոչնչով չեն զիջում խորհրդային տարիների ցուցանիշներին, եթե չասենք, որ գերազանցում են:

Մերկապարանոց չլինելու համար ներկայացնենք, թե որքան են ձեռնարկության արտանետումները գերազանցում թույլատրելի սահմանային խտությունները:

Համաձայն բնապահպանության նախարարության շրջակա միջավայրի վրա ներգործության մոնիտորինգի կենտրոնի, այս տարվա հունիսին կատարած ուսումնասիրությունների, Ալավերդի քաղաքում վերցված օդի 494 փորձանմուշներում ծծմբի երկօքսիդի (SO_2) միջին օրական պարունակությունը գերազանցել է թույլատրելի նորման 9,6 անգամ, իսկ փոշունը` 1,3 անգամ:

Բնապահպանության նախարարության հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, հաստատելով այս տվյալները, տեղեկացրին, որ Ալավերդու տղնձաձուլական գործարանի ներկայացրած 2004 թ. փաստացի արտանետումները գերազանցել են սահմանային թույլատրելի արտանետումների տարեկան քանակը` ծծմբի երկօքսիդինը` 16 անգամ, փոշունը` 6 անգամ: Նախարարությունից ստացված տեղեկության համաձայն, որն էլ իր հերթին ստացվել է կոմբինատի սեփականատեր «Էյ Սի Փի» ընկերությունից, թվային արտահայտությամբ այդ ցուցանիշները հետեւյալն են: Տարեկան կոմբինատն արտանետել է 18911 տոննա ծծմբի երկօքսիդ, որից 17732 տոննան չափաքանակից ավելի եւ 145 տոննա փոշի, որից 121 տոննան չափաքանակից ավելի:

«Օրենսդրությունը թույլ տալի՞ս է արտանետումների թույլատրելի խտությունները այդպիսի հսկայական չափով խախտումների պարագայում կասեցնել կոմբինատի գործունեությունը» հարցին բնապահպանության նախարարությունում որոշ վերապահումով դրական պատասխանեցին: Ըստ նախարարության տեսակետի, օրենսդրությունը նման հնարավորություն տալիս է, բայց տարակարծությունների տեղ է թողնում: Եվ երկրորդ պատճառը, որ կոմբինատի գործունեության դադարեցումը սոցիալ-տնտեսական բացասական հետեւանքներ կունենա: Սակայն նման մոտեցումն առնվազն տարակուսանքի տեղիք է տալիս:

Բնականաբար, կոմբինատի գործունեությունը դադարեցնելը կամ կասեցնելը լավագույն տարբերակը չէ: Ի վերջո, տնտեսության զարգացումը առաջնահերթ խնդիր է եւ այլ կերպ լինել չի կարող: Սակայն հարկ է չմոռանալ մեկ «մանրուք»: Կոմբինատի նոր սեփականատեր Վալերի Մեջլումյանը 1999 թ.-ից Ալավերդու բնակիչներին մշտապես խոստանում է 4 տարում տեղադրել զտիչ սարքավորումներ եւ լուծել բնապահպանական խնդիրը: Սակայն անցել է արդեն 6 տարի: Այս ընթացքում, յուրաքանչյուր անգամ, երբ արծարծվում է Ալավերդի քաղաքում բնապահպանության խնդիրը, կոմբինատի սեփականատերը հերթական անգամ խոստանում է լուծել 4 տարվա ընթացքում: Այս անգամ էլ, ըստ նախարարության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի տեղեկատվության, ընկերությունը պարտավորվում է 2005-2008 թթ. իրականացնել «մի շարք միջոցառումներ, որոնց արդյունքում արտանետումները պետք է չգերազանցեն թույլատրելի նորմերի մակարդակը»:

Նախարարությունում մեզ տրամադրեցին նաեւ այն միջոցառումների ցանկը, որոնք պարտավորվում է իրականացնել «Էյ Սի Փին» 2005-2006 թթ., սակայն չկա ոչ մի երաշխիք, որ դրանք նույնպես կարժանանան նախկին խոստումների ճակատագրին: Նախարարությունում հավաստիացնում են, որ իրենք կհետեւեն, որ այդ միջոցառումները կիրառվեն: Դարձյալ ստիպված ենք նշել, որ 6 տարիների ընթացքում դա տեղի չի ունեցել անկախ նրանից, թե քանի նախարար է փոխվել այդ ընթացքում: Բնապահպանության նախարարությունն այս տարիների ընթացքում այդպես էլ չփորձեց, ավելի շուտ չկարողացավ կոմբինատի սեփականատիրոջը պարտադրել այդ պարտավորությունը կատարել եւ արտանետումները հասցնել մինչեւ թույլատրելի սահմանները:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Հայերը կհամաձայնեն դուրս գալ 5 շրջաններից..»

1-ին էջից

Առաջինի վերաբերյալ ղարաբաղյան իշխանությունները ընդարձակ մեկնաբանություններ էին տվել, որում ընդհանուր առմամբ դժգոհություն էր հայտնվում եւ համարվում էր ավելի շատ ադրբեջանամետ:

«Փակուղուց ելք կարող է դառնալ այնպիսի համաձայնագրի կնքումը, որը հակամարտությունը կկարգավորեր փուլ առ փուլ եւ կհետաձգեր Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական կարգավիճակի որոշման հարցը: Հայերը հետզհետե դուրս կբերեին զորքերը գրավյալ տարածքներից, որոնք կանցնեին միջազգային վերահսկողության տակ: Իրենց տները կվերադառնային տեղահանված անձինք: Համաձայնագիրը կնախատեսեր, որ ադրբեջանցի փախստականների վերադարձից հետո Ղարաբաղի բոլոր բնակիչները` հայերը եւ ադրբեջանցիները, որոնք ապրել են այնտեղ մինչեւ 1991 թ., հնարավորություն ստանան հանրաքվեի ժամանակ արտահայտվելու տարածաշրջանի վերջնական կարգավիճակի վերաբերյալ: Միջազգային երաշխիքների ներքո բոլոր կողմերը կպարտավորվեին համաձայնել այդ հանրաքվեի արդյունքներին, նույնիսկ եթե դա հանգեցնի տարածքի անկախության հռչակմանը», գրում է Դելետրոզը:

Ըստ ՄԽՆ փոխնախագահի, հարկավոր է լուրջ վերաբերվել հայկական կողմին մտահոգող ռազմավարական հարցերին` «արգելելով ադրբեջանական բանակին տեղակայվել ներկայիս գրավյալ տարածքներում եւ իրավունք ընձեռելով հայերին պահպանելու իրենց դիտարկման առաջնային դիրքերն այնպիսի ռազմավարական կարեւոր կետերում, ինչպիսին է Օմարի կիրճը»: «Լաչինի միջանցքը կդառնար լիովին ապառազմականացված հաղորդակցության գոտի, որը կմիացներ Բաքուն Աղդամի, Ստեփանակերտը` Հայաստանի հարավի, Նախիջեւանի եւ Թուրքիայի հետ»:

Դելետրոզը գրում է, որ իր առաջարկած կարգավորման մոդելը կյանքի կոչելու համար նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի կառավարություններն անհապաղ դադարեցնեն փոխադարձ ատելության քարոզման քաղաքաշավը լրատվամիջոցներում: «Ադրբեջանը կարող էր ավելի արագ ներդնել նավթից ստացված գումարները տնտեսության զարգացման մեջ` ստառազինությունների ավելացման փոխարեն, իսկ Հայաստանը պետք է հասկանար, որ 21-րդ դարի սկզբին միջազգային ասպարեզում լավ չէ հանդես գալ օկուպանտ պետության դերում», գրում է նա:

Ռ. Հ.

Միացյալ հայկական ֆոնդի 135-րդ օգնությունը 1,8 մլն դոլար է

Կալիֆոռնիայից ստացված հաղորդագրության համաձայն, սեպտեմբերի 30-ին Երեւան է հասել Միացյալ հայկական ֆոնդի ուղարկած մարդասիրական օգնությունը, որը կազմում է 1,8 մլն դոլար: Օգնության կազմում 712 հազար դոլար արժողությամբ դեղորայք եւ բժշկական պիտույքներ են` նվիրված մեծ մասամբ Կաթողիկե բժշկական առաքելության վարչությունից: Ֆոնդի 135-րդ թռիչքին մասնակցել են նաեւ Մխիթարյան հայրերի միաբանությունը` 684 հազար, Նոր-Մարաշ բժշկական կենտրոնը` 86 հազար, Շուշիի երաժշտանոցի միությունը` 43 հազար, Ամերիկահայ մշակութային ընկերակցությունը` 43 հազար, «Սեմրա» հիմնարկը` 33 հազար եւ հայկական օգնության ֆոնդը` 32 հազար դոլար օգնությամբ: Օգնությանը մասնակցել են նաեւ Հովարդ Կարագոզյանի հիշատակի ընկերությունը, Ամերիկայի հայ ավետարանչական ընկերակցությունը, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը, Հայաստանյայց եկեղեցու Հյուսիսային Ամերիկայի արեւմտյան թեմը եւ «Ամերիֆերս» կազմակերպությունը:

1989 թ.-ից Միացյալ հայկական ֆոնդը 135 թռիչքներով եւ հազար 237 ծովային արկղներով Հայաստան է ուղարկել 415 մլն դոլար արժողությամբ մարդասիրական օգնություն:

Գ. Գ.

Մահացավ Ատրունի Մատուռյանը

Ցավով տեղեկացանք սփյուռքահայ վաստակաշատ մանկավարժ, Ռամկավար ազատական կուսակցության անդամ Ատրունի Մատուռյանի մահվան մասին:

Ծնունդով մուսալեռցի Ատրունի Մատուռյանն իր բովանդակ կյանքով մնաց կառչած հայրենի ակունքներին, ժողովրդական ավանդներին: Նկարագրով ու բնույթով տիպար անձնավորություն էր նա, հեզահամբույր զուգակից, հավատավոր հայրենասեր, անշահախնդիր ռամկավար:

Կիպրոսի Մելգոնյան հաստատության սանը հետագայում իր հայեցի կրթությունը խորացրեց` հետեւելով ՀԲԸՄ-ի Եռվանդ Հյուսիսյան հայագիտական ուսմանց հիմնարկի քառամյա դասընթացներին` աշակերտելով Վահե-Վահյանին, Գեւորգ Ահարոնյանին, Մուշեղ Իշխանին:

Նրա երկարամյա ուսուցչական վաստակը ՀԲԸՄ-ի Հովակիմյան-Մանուկյան երկրորդական վարժարանում արդյունավորվեց հարյուրավոր սանիկներին տված հայեցի կրթությամբ: Ատրունի Մատուռյանն իր նպաստը բերել է նաեւ սփյուռքահայ մամուլին, թղթակցել «Զարթոնքին», «Խոսնակին» եւ «Շիրակին»:

Այսօր Հայաստանում բուժվում են ՁԻԱՀ-ով 23 հիվանդներ

ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային ծրագիրը, որի հովանավորը «Գլոբալ» հիմնադրամն է, Հայաստանում իրականացվում է 2003 թ.-ից: 7,2 մլն դոլար արժողությամբ ծրագրի առաջին փուլը` 3,2 մլն դոլար արժողությամբ ավարտվել է 2005 թ. սեպտեմբերին, իսկ երկրորդ փուլի շարունակության համար հիմնադրամից 4 մլն դոլարը տրամադրվեց երեկ: Դռնփակ նախագծի հանձնման ժամանակ ամփոփվեցին առաջին փուլի արդյունքները, նախանշվեցին հեռահար անելիքները:

Հանդիպման կազմակերպիչների տրամադրած տեղեկությունների համաձայն, մեր տարածաշրջանում ՁԻԱՀ-ի համաճարակի զարգացման տեմպերը ամենաբարձրն են աշխարհում: Հայաստանում ՁԻԱՀ առաջին վարակակիրը գրանցվել է 1988 թ: Նշված ժամանակահատվածից մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը Հայաստանում գրանցվել են 360 ՁԻԱՀ վարակակիրներ, որոնցից 341-ը Հայաստանի քաղաքացիներ են: Նրանց կազմում գերակշռում են տղամարդիկ` 267, կանայք` 74, երեխաները` 6 դեպք:

Ի դեպ, ՁԻԱՀ վարակակիրների զգալի մասը 20-39 տարիքային խմբում է, իսկ վարակի փոխանցման հիմնական միջոցները մնում են թմրամիջոցների ներարկային օգտագործումը եւ հետերոսեքսուալ փոխանցումը: Համաճարակի սկզբից գրանցվել է ՁԻԱՀ-ով հիվանդների մահվան 71 դեպք, իսկ 2004 թ. գրանցված մահվան 20 դեպքերը ամենաբարձրն են:

Ինչպես հայտնեց ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Գրիգորյանը, ազգային ծրագրի շրջանակներում հանրապետությունում գրանցված վարակակիրներից 23 հիվանդ այժմ ստանում են հակառետրովիրուսային բուժում: Տնօրենի հավաստմամբ ծրագրի երկրորդ փուլում նախատեսվում է ապահովել 35-40 հիվանդների բուժում: Ինչ վերաբերում է «Արմենիկում» դեղի կիրառմանը, ապա առողջապահության նախարար Նորայր Դավիդյանը նշեց. «Արմենիկումը» լայնորեն կիրառվում է ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ մի շարք այլ երկրներում: Այն դեռ մշակման փուլում է եւ օգտագործվում է ոչ միայն ՁԻԱՀ-ի, այլեւ ուրիշ հիվանդությունների` օրինակ հեպատիտ C-ի բուժման համար»: **«Ազգի»** հարցին, թե Հայաստանում քանի հոգի է 2005 թ. բուժվել «Արմենիկումով», պրն Դավիդյանը պատասխանեց. «Չեմ կարող ասել, այս տարի նախատեսել էինք մոտ 50 մլն դրամ, երեւի նույնքան էլ կնախատեսենք հաջորդ տարվա համար»:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Հրկիզում

Հոկտեմբերի 4-ին ոստիկանության Արմավիրի բաժին է դիմել Գեւորգ Ա.-ն եւ հայտնել, որ նույն օրը հանգուցյալ ծնողների` իր քրոջը կտակած հայրական տունը հրկիզել է նշված տանը բնակվող իր եղբայրը` Կարապետ Ա.-ն: Հրդեհը մարվել է նույն օրը, մարտական 1 ջոկի ուժերով: Հրդեհից այրվել է տան գույքի մի մասը: Կատարվում է հետաքննություն:

Մ. Մ.

ԱԶԳ Գիտամանկավարժական

83-ամյա մանկավարժական համալսարանը կարեւորում է հայ-ռուսական կրթական հարաբերություններն ու ավանդույթները

Ռուսաց լեզվի, բանասիրության ուսումնասիրումն ու զարգացումը միշտ եղել են հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի (ՀՊՄՀ) ուշադրության կենտրոնում: Եվ եթե ինչ-որ շրջանում հայ-ռուսական կրթական, գիտական եւ մշակութային հարաբերությունները ենթարկվել են փորձությունների, ապա վերջին շրջանում նշված կապերը կրկին ամրապնդվելու միտում են դրսեւորում: Հայաստանում Ռուսաստանի տարվա նշումը մանկավարժական համալսարանը նույնպես չշրջանցեց, որը հայ-ռուսական կրթական բարի եւ վաղեմի ավանդույթները վերականգնելու փորձերն սկսել է վաղուց: Համալսարանի ռեկտոր, պրոֆեսոր **Արտուշ Ղուկասյանի** հետ **«Ազգի»** հարցազրույցը բուհում ռուսաց լեզվի եւ կրթության զարգացման ներկա հիմքերի, ինչպես նաեւ համալսարանի պատմության եւ գործունեության մասին էր:

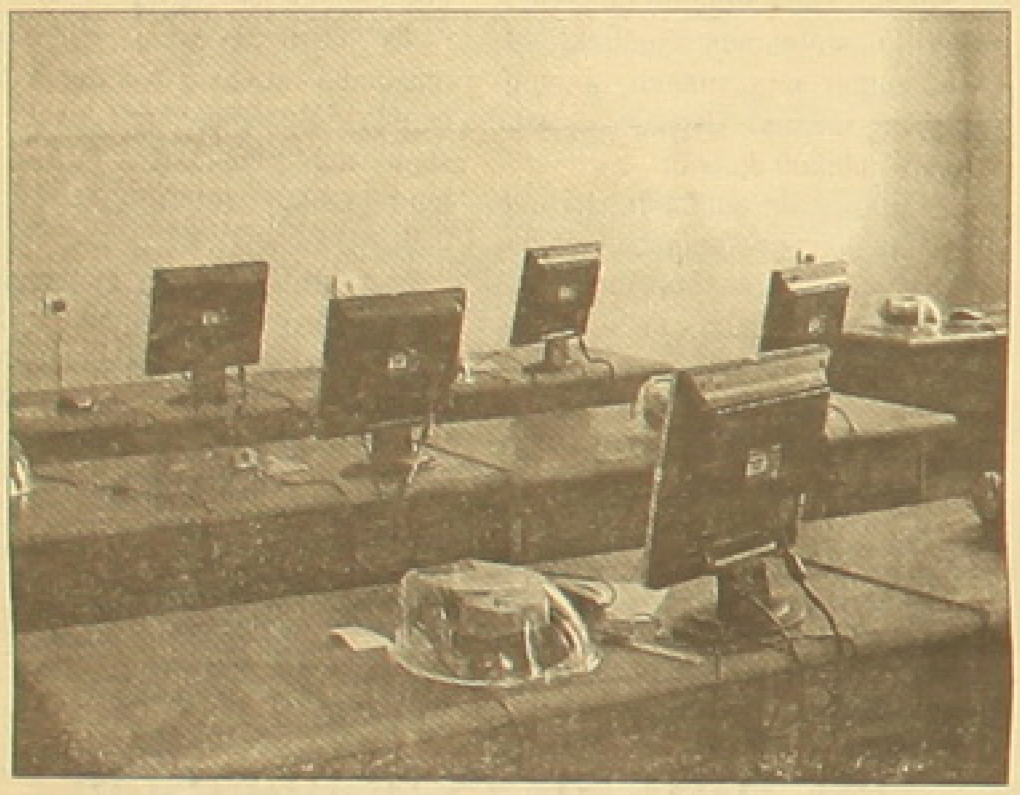

Հանրապետության դպրոցներում ռուսաց լեզվի, գրականության, բանասիրության ուսուցիչների պահանջը առիթ դարձավ, որ 2001-2002 թթ. ուսումնական տարում համալսարանում ստեղծվի ռուսական բանասիրության եւ ռոմանագերմանական լեզուների ֆակուլտետը: Ֆակուլտետի 4 ամբիոններում դասավանդում են ռուսերեն եւ օտար լեզուներ, ռուս եւ արտասահմանյան գրականություն: Տարեցտարի աճող, իսկ այժմ 480 ուսանող ունեցող ֆակուլտետում ռուսաց լեզվի մանկավարժներ եւ մասնագետներ են պատրաստվում ոչ միայն Երեւանի, այլեւ հանրապետության շրջանների եւ սփյուռքի դպրոցների համար: Թեպետ համալսարանը կարեւորում է նաեւ մյուս օտար լեզուների ուսուցումը, սակայն ռուսաց լեզվի հարցն այլ հիմքերի վրա է դրված: Համալսարանի ռեկտորի մեկնաբանմամբ, դա պայմանավորված է հայ-ռուսական վաղեմի ավանդույթներով, որոնք համալսարանը ոչ միայն պահպանել է այս տարիներին, այլեւ զարգացրել: «Հայ մտավորականության մեծ մասն իր կրթությունն ու որակավորումն ստացել է Ռուսաստանում: Այդ հարաբերությունները պետք է վերանայել, վերաձեւակերպել եւ զարգացնել այդ գիծը», հավելեց պրն Ղուկասյանը: Համալսարանը միջազգային համագործակցության պայմանագրեր ունի նաեւ այլ երկրների՝ Շվեդիայի, Հոլանդիայի, Իտալիայի, Իսպանիայի, Հալեպի նշանավոր համալսարանների հետ, «որոնց հետ բուհի կապը, ռեկտորի խոսքերով, նպատակ ունի նպաստելու հայագիտության զարգացմանը, սակայն Ռուսաստանի հետ հարաբերություններն այլ են»:

Հայաստանում Ռուսաստանի տարվա շրջանակներում իր նախաձեռնություններով աչքի է ընկել համալսարանի ռուսական բանասիրության ֆակուլտետը՝ մասնակցելով միջբուհական եւ հանրապետական մրցույթներին ու օլիմպիադաներին՝ զբաղեցնելով առաջավոր տեղեր:

Հայ-ռուսական կրթական հարաբերությունների ամրապնդմանն է ուղղված նաեւ համալսարանի նշված ֆակուլտետին Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի նվիրած համակարգչային եւ լինգաֆոնային տեխնիկան, որով կահավորված սենյակների բացումը տեղի կունենա հոկտեմբերի 8-ին՝ Մոսկվայի քաղաքապետի մասնակցությամբ: Նույն օրը համալսարանը հյուրընկալելու է նաեւ Մոսկվայի քաղաքային մանկավարժական համալսարանի ներկայացուցչությանը: Ռեկտորի խոսքերով, իրենք քաղաքապետ Լուժկովի հետ ռուսական բանասիրության ֆակուլտետի 10-15 ուսանողների տարեկան կրթաթոշակ հատկացնելու որոշում ունեն: Պրոֆեսորը նշում է, որ հայ-ռուսական կապերի ամրապնդման շրջանակներում քիչ չեն եղել նաեւ փոխայցերը, տարատեսակ քննարկումները: Նախանշված հանդիպմանը նախատեսվում է Հայկական մանկավարժական համալսարանի եւ Մոսկվայի հիշյալ համալսարանի միջեւ պայմանագրի ստորագրում: Այն ենթադրում է ուսանողների, դասախոսների եւ գիտական գրականության փոխանակում, համատեղ հետազոտություն, դիպլոմների փոխադարձ ճանաչում, գիտական հանդիպումներ, մշակութային հավաքներ եւ այլն: Մի խոսքով, մանկավարժական համալսարանը ռեկտորի նախաձեռնությամբ անում է հնարավորը՝ բուհում ռուսական կրթության եւ ավանդույթների պահպանման ու խորացման համար:

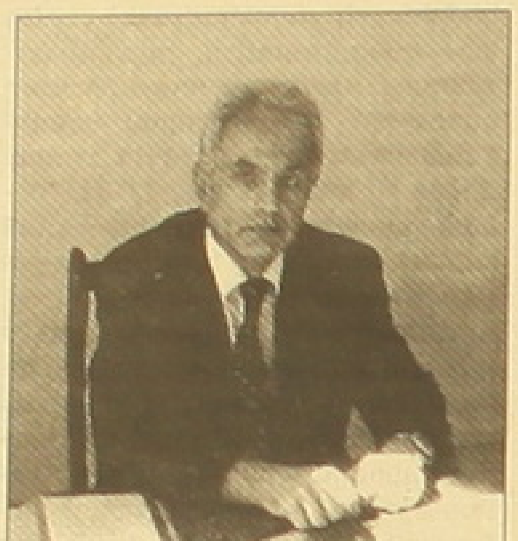

Մանկավարժական համալսարանը, որ հիմնադրվել է 1922 թ.-ին եւ մեծ լուսավորիչ Խ. Աբովյանի անունը կրում է 1948 թ.-ից, երկար ճանապարհ է անցել՝ ձեւավորվելով, նորանոր բաժիններով եւ մասնագիտություններով համալրվելով: Ստեղծման շրջանում 5 ֆակուլտետ ունեցող համալսարանն այսօր ունի 11 ֆակուլտետ՝ 49 ամբիոններով, 37 մասնագիտություններով: Ժամանակին համահունչ բաժիններով համալրվելով՝ համալսարանը հավատարիմ է մնացել հանրապետության եւ սփյուռքի դպրոցների համար կադրեր պատրաստելու սկզբունքին: Եռաստիճան կրթական համակարգ ունեցող բուհի առկա եւ հեռակա համակարգում այսօր սովորում են 9 հազար 221 ուսանողներ, իսկ դասախոսական կազմը համալրում են անվանի ակադեմիկոսներ, գիտությունների դոկտորներ, պրոֆեսորներ, թեկնածուներ եւ դոցենտներ: Այսօր համալսարանն ունի Խաչատուր Աբովյանի անվան ոսկեզօծ հուշամեդալ, իր օրհներգը եւ զինանշանը: Ուշագրավ է համալսարանի դերը գիտական եւ գիտամանկավարժական կադրերի պատրաստման գործում, որն իրականացվում է ասպիրանտուրայի միջոցով: Ավելի քան հազար ասպիրանտներ պաշտպանել են դոկտորական եւ թեկնածուական ատենախոսություններ:

Համալսարանում գործում է «Սփյուռք» կենտրոնը, որն իրականացնում է սփյուռքահայ եւ հայրենի ուսուցիչների վերապատրաստում, ունի համակարգչային կենտրոն, լինգաֆոնային լսարաններ, գրադարանային հարուստ ֆոնդ, իսկ գիտական գրադարանում՝ նաեւ վիրտուալ ընթերցասրահ: Համալսարանի երեք ֆակուլտետներին համակարգիչներ է նվիրել Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը: Համալսարանն ունի հրատարակչություն, «Մանկավարժական համալսարան» պարբերաթերթը, ինչպես նաեւ հրատարակում է ուսանողական խորհրդի «Ապագա մանկավարժ» պարբերականն ու մի շարք ֆակուլտետների ամսաթերթերը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Մենք մոռանում ենք կենսառիթմերը

Իսկ մեր ներսում դրված ժամացույցն աշխատում է

Ամեն տարի գարնանն ու աշնանը մենք մեկ ժամով հետուառաջ ենք անում ժամանակը՝ անցնելով ամառային կամ ձմեռային ժամանակի: Այդ մասին անգամ օրենք ունենք: Այդպես են վարվում նաեւ աշխարհի շատ երկրներում: Սակայն Ճապոնիայում, ուր երբեք չեն փոխում ժամանակը, կյանքի միջին տեւողությունը աշխարհում ամենաերկարներից է. այսինքն՝ բնության հետ առավել ներդաշնակ ապրելու ճապոնական իմաստնությունը դրսեւորվել է նաեւ այս հարցում:

Ամառային երկար օրվանից շահ քաղելու գաղափարը եկավ քաղաքակրթության հետ՝ սկիզբ դրեցին էներգետիկներն անցած դարի քսանական թվականներին, զարգացած արդյունաբերական երկրներում, հատկապես ԱՄՆ-ում: Տնտեսական արդյունավետությունն ու էներգիայի խնայողությունը, ինչպես նաեւ հաղորդակցության եւ փոխադրման միջոցների համաժամանակյա գրաֆիկները չխախտելու հրամայականը շատ երկրների տարավ նույն պարտադրանքին: Հայաստանում տասնամյակից ավելի գարնանն ու աշնանը մարդիկ 10-15 օր հարմարվում են ժամանակի փոփոխության պատճառած անհարմարություններին եւ շուտով մոռանում դրանք: Բայց մեր մեջ գենետիկորեն դրված ժամացույցը շարունակում է աշխատել իր ռիթմով: Մեր գլխուղեղում կա մի գեղձ, որն արտադրում է մելատոնին նյութը. այդ նյութը արյանը տեղեկություն է տալիս լույսի ու մթության մասին՝ մարդուն մղելով հանգստի (քնի) կամ արթուն վիճակի, թելադրելով ապրել արեւի ու լուսնի փուլերով պայմանավորված եւ մեզ բնությամբ պարգեւված կյանքի ռիթմով: Փոխելով ժամանակը մարդը հենց այդ ռիթմն է խախտում՝ առանց մտածելու դրա հետեւանքների մասին: Դեմ գնալով մեր ներքին ժամացույցին՝ մենք կորցնում ենք բնության հետ ներդաշնակությունը, դեմ գնալով եւ տիեզերքում սահմանված պարբերականության կարգին: Այդպես ենք վարվում՝ աշխատելով գիշերը, ինքնաթիռով անցնելով մի ժամային գոտուց մյուսը, տարվա մի եղանակից մյուսը: Քաղաքակրթության բերած օգտաշահ սովորույթներին բնությունը պատասխանում է սթրեսներով, սրտանոթային համակարգի նոր հիվանդություններով, անքնությամբ, կյանքի միջին տեւողության նվազմամբ, որոնցից անտեղյակ էին մարդկության երիտասարդության շրջանում բնության հետ ներդաշնակ ապրող ժողովուրդները:

Մարդու բնական ռիթմերն ուսումնասիրող գիտությունը համեմատաբար նոր գիտություն է, սակայն հասցրել է արդեն հեղափոխական ազդեցություն ունենալ բժշկության վրա՝ փոխելով պատկերացումները մարդու առողջության պահպանման շատ ու շատ մեթոդների մասին: Այն հատկապես զգուշացնում է տարին երկու անգամ ժամանակը հետուառաջ տեղաշարժելուց՝ այդ առթիվ կատարված զանազան ուսումնասիրությունների ոչ հուսադրող պատկեր ներկայացնելով: Նախ՝ գարնանն ու աշնանը մարդը, եղանակային անցման սթրեսով պայմանավորված, ավելի շատ է հիվանդանում սեզոնային հիվանդություններով, իսկ երբ դրան գումարվում է ժամանակի փոփոխմամբ պայմանավորված անհարմարությունը, պատկերը կրկնակի նսեմանում է: Մի շարք երկրներում խնդիրն այժմ լրջորեն ուսումնասիրվում է. ըստ այդ ուսումնասիրությունների՝ ժամանակի փոփոխությունից հետո երկու շաբաթվա ընթացքում կտրուկ ավելանում են փողոցային եւ արտադրական պատահարները, սրվում են քրոնիկական հիվանդությունները, իսկ առողջ մարդիկ ավելի շատ են հիվանդանում մրսածությամբ եւ գրիպով: Բացի այդ՝ նրանք, հատկապես երեխաները, առավոտյան ժամերին ավելի ցրված եւ անարդյունավետ են աշխատում եւ սովորում: Չեխիայում, անսալով բուժաշխատողների խորհրդին, 2002 թվականի ժամանակը փոխելու օրը վարորդներին անընդհատ զգուշացնում էին երթեւեկելիս միացրած պահել լույսերը՝ այդպիսով նվազեցնելով պատահարները: Սակայն փորձն այնքան էլ չկրկնեցին՝ լրացուցիչ անհարմարությունները նկատի առնելով: Զարգացած երկրներում այժմ կան հասարակական կազմակերպություններ, որոնք փորձում են իրենց կառավարություններին ապացուցել, թե տնտեսական նպատակահարմարությունից ելնելով ժամանակի հետուառաջ անելն ավելի վնաս է պատճառում, քան օգուտ: Իսկ մենք ընդամենը ներկայացնենք քրոնոկենսաբանների առաջարկած մարդու կենսառիթմերի ազդեցության պատկերը մեր կենսակերպի վրա՝ մեր ներքին ժամացույցի հուշած ժամակարգը, որից ամեն մարդ կարող է քննախուզել իր ապրած օրը եւ հետեւությունների հանգել:

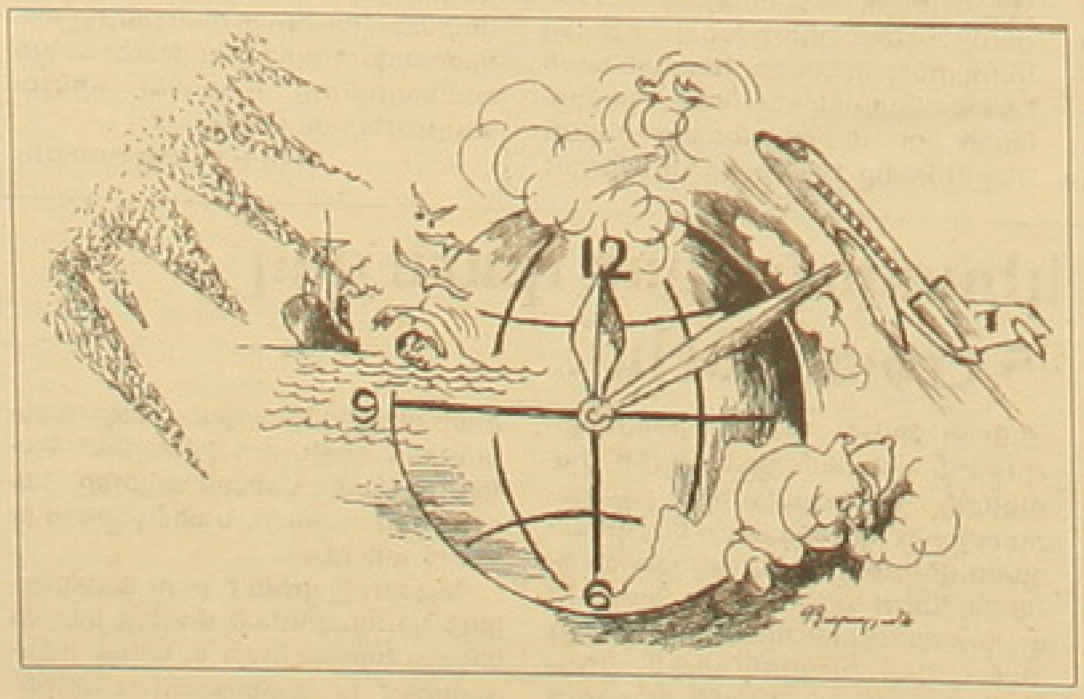

Արյան ճնշումն ամենից ցածր լինում է առավոտյան 4-5-ը, իսկ մեքենա վարողների տեսողությունն ամենից վատ է գիշերվա ժամը 2-ին:

Միայն առավոտյա 5-ին կամ 6-ին է մարդու օրգանիզմն աշխատունակ դառնում՝ լիցքավորող հորմոն կորտիզոնի առաջացմամբ պայմանավորված:

Սեռական հորմոններն առավելապես գոյանում են առավոտյա 8-ին մոտ՝ սա սիրո ժամն է:

Ցավը պակաս զգալի է առավոտյան ժամը 9-ին՝ այս ժամին կարելի է դիմել ատամնաբույժին, առհասարակ՝ ցավոտ գործողություններ անցնել:

Ուղեղն ավելի սթափ է ժամը 10-12-ը՝ սա ստեղծագործելու ժամն է:

Ամենից շատ ստամոքսահյութ արտադրվում է ժամը 13-ին՝ կուշտ կամ քաղցած լինելուց անկախ:

Մարզանքով կարելի է զբաղվել 13-ի եւ 14-ի միջակայքում եւ 16-18-ը, քանի որ մկաններն այդ ժամանակ ավելի լավ են աշխատում: Մարդն առավել շարժուն եւ ճարպիկ է դառնում ժամը 15-16-ը՝ այս ժամի ներգործությունն առավել հաճախ զգում են գորգագործները, դաշնակահարները, գրչի գործ ունեցողները՝ նկատելով իրենց մատների արագաշարժությունը:

Ծանր ուտեստներն ու խմիչքը օրգանիզմը (լյարդը) ավելի լավ է յուրացնում ժամ 18-ից 20-ը:

Այս թվարկումները կարելի է շարունակել՝ դեղերը լավ են յուրացվում երեկոյան, կա սխալների ու դանդաղկոտության ժամ (գիշերվա 3-5-ը), երեխաների մեծ մասն աշխարհ է գալիս ժամը 24-ից առավոտյան 4-ը. այս ժամակարգը չի հորինված, այլ թելադրվում է բնության կողմից, մարդու կենսառիթմերին համապատասխան, գենետիկորեն ձեւավորվելով հազարամյակների ընթացքում: Փոխելով ժամանակը՝ մենք չենք կարող փոխել մարդու կենսառիթմը, այլ ընդամենը դեմ ենք գնում բնությանը, որն անպայման դրա դիմաց որեւէ ձեւով պատժում է մեզ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հ. Գ. *Շնորհակալություն թեման պարզաբանելու օգնած կենսաբաններին:*

Հարիրիի սպանությունը Սիրիայի մեկուսացվածության միջոց

Սպանության պատրվակով ԱՄՆ-ը մեկուսացնում է նաև Բաշար Ասադին

Թուրքական «Ենի շաֆաք» թերթը նոյեմբերի 5-ի համարում, վկայակոչելով իսրայելական հետախուզությանը հարող ինտերնետային «Դեբկաֆիլե» կայքէջը, տեղեկացնում է, որ Լիբանանի նախկին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի սպանության առնչությամբ ՄԱԿ-ի անկախ միջազգային քննությունը մոտենում է ավարտին: Ըստ տեղեկության, քննության արդյունքներն ամփոփող զեկուցագրում նշվել են սպանությանը Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադի եղբոր՝ Մահիրի, քրոջ ամուսնու՝ Ասաֆ Շևքեթի, ներքին գործերի նախարար, գեներալ Ղազի Քենանի, ինչպես նաև հետախուզության հատուկ ծառայության ղեկավար Ռուստամ Ղազալիի մասնակցությունը հաստատող փաստերը: Միաժամանակ կարծիք է հայտնվում, թե նախագահ Ասադն իր անձը փրկելու համար կարող է զոհաբերել եղբորն ու քրոջ ամուսնուն:

Թե որքան է իրականությանը համապատասխանում «Դեբկաֆիլեի» տեղեկությունը, դժվար է ասել: Բայց որ Հարիրին սպանվել էր անցած փետրվարին, նրա սպանությունը նախադրյալներ էր ստեղծել, որ Սիրիան իր զորքերը դուրս բերի Լիբանանից, և սպանությանը հետևել էր հակասիրիական բազմաթիվ գործիչների ոչնչացումը, ակնհայտ է:

Ակնհայտ են նաև Լիբանանից սիրիական զորքերի դուրսբերման ինչպես ԱՄՆ-ի, այնպես էլ Իսրայելի շահագրգռությունները: Թեև դրանք եթե ոչ ուղղակի, գոնե անուղղակիորեն հուշում էին, թե ում է ձեռնտու Հարիրիի սպանությունը, այնուամենայնիվ, սպանության համար ԱՄՆ-ը միանշանակ մեղադրեց Սիրիային, մեղադրանքի հարցում նրան միացավ նաև Ֆրանսիան:

Լիբանանում հակասիրիական գործիչների սպանությունն, ինչ խոսք, բխում էր այդ մեղադրանքը հիմնավորելու տրամաբանությունից, որպեսզի Սիրիան տրամաբանականորեն մեղադրվի նաև այդ սպանությունների համար: Այլ կերպ՝ վերոհիշյալ գործիչների սպանությունն էլ ձեռնտու է Հարիրիի սպանության մեջ Սիրիային հասցեագրված մեղադրանքն անվիճելի դարձնելու համար: Այսպիսի նկրտումների առկայությամբ ակնկալել, որ ՄԱԿ-ը պատրաստի անաչառ զեկուցագիր, երբ նրան վերահսկում է Իսրայելի հետ սերտորեն համագործակցող «Նոր պահպանողականներին» հլու-հնազանդ Վաշինգտոնը, իրատեսական չէ:

Խնդիրը, սակայն, սոսկ անաչառությունը չէ, այլ զեկուցագրի ծառայեցումը Բաշար Ասադի չեզոքացման նկրտումներին, որը միանգամայն համապատասխանում է տարածաշրջանի երկրներին վարչականորեն վերակառուցելու ամերիկյան ծրագրերին: Հարիրիի սպանությունը ոչ միայն Լիբանանից Սիրիայի զորքերի դուրսբերման նախադրյալներ ստեղծեց, այլև առիթ տվեց ԱՄՆ-ին, որ Սիրիային մեկուսացնելու համար աննախադեպ ուժեղացնի նրա վրա գործադրվող ճնշումները: Ըստ երևույթին ՄԱԿ-ի վերոհիշյալ զեկուցագրով էլ Ասադի վարչակարգի մեկուսացման առիթը կստեղծվի, և Սիրիան կկանգնի վարչականորեն վերակառուցման փաստի առջև:

«Ենի շաֆաքի» տվյալներով՝ Սաուդյան Արաբիայի թագավոր Աբդալլան, Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը փորձում են փրկել դրությունը՝ Բաշար Ասադի համար ԱՄՆ-ին առաջարկելով Մուամմար Քադաֆիի տարբերակը: Դեռևս Դամասկոսում է նաև ՄԱԿ-ի զեկուցողը, և սակարկությունները շարունակվում են: Սակայն ԱՄՆ-ը համառում է և Աբդալլային ու Մուբարաքին ընդառաջելու փոխարեն Իսրայելի հետ քննարկում Դամասկոսում վարչակարգի փոփոխության հարցը: Այդ ընթացքում Ասադը շարունակում է մերձենալ Մոսկվային և ամրապնդել համագործակցությունը Թեհրանի հետ:

Մերձեցման հանգամանքը չափազանց կարևոր է այն առումով, որ Իրաքում Սադդամի վարչակարգի տապալումից հետո ԱՄՆ-ի նշանառության թիրախը դարձան Իրանը և Սիրիան: Թերևս Վաշինգտոնը դրանով ակամա նպաստեց այս երկու երկրների համագործակցության հետագա խորացմանը: Որպես կանխարգելիչ միջոց, նրանց նկատմամբ կիրառվեց պատժամի քաղաքականություն: Սակայն Իրանը միջազգային ասպարեզում մեկուսացած, տարածաշրջանի երկրների աջակցությունից զուրկ, տնտեսապես թույլ և ներքաղաքական կյանքում անկայուն տեսնելու ԱՄՆ-ի հաշվարկներն ի չիք դարձան:

Այս պայմաններում Իրանի հետ սերտորեն համագործակցող Սիրիայի մեկուսացումը ԱՄՆ-ի համար դարձավ հրամայական: Նա այս հրամայականով ձեռնամուխ եղավ նախագահ Բաշար Ասադի վարչակարգի մեկուսացմանը և այդ նպատակով օգտագործում է Հարիրիի սպանությունը, որպեսզի ապահովի միջազգային հանրության հակազդեցությունը «սպանություն» կատարած պետության հետ համագործակցող Իրանի դեմ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

17 մլն դոլար ֆրանսիական ընկերությունից ցեղասպանության ժառանգներին

1-ին էջից

«Նուվել դ'Արմենի» պարբերականի սեպտեմբերյան համարում տեղ գտած երկար հարցազրույցում Եղիայանը մի շարք հետաքրքրական բացահայտումներ է կատարել 1996-ին «Ախայի» կլանած նախկին «Յունիոն» ապահովագրական ընկերության գործունեության և անպատասխանատու վերաբերմունքի վերաբերյալ: «Յունիոնը» Օսմանյան կայսրությունում ապահովագրական պոլիսներ վաճառել է 1870-1931-ը: Թուրքիայում այդ ընկերության 51 գրասենյակների տնօրենն է եղել Սիմոն Քայսերյանը: 1922-ին Ֆրանսիայի արտգործնախարարություն ուղարկված մի նամակից պարզվել է, որ ընկերությունը 10.899 ապահովագրական վկայականներ է վաճառել մինչև Հայոց ցեղասպանությունը և մոտ 42 մլն ֆրանկ կորցնելու ռիսկի է դիմում (կա 8 մլն դոլար) իր հայ հաճախորդների մահվան հետևանքով: Նամակում մտահոգություն է հայտնվել, որ կոտորված հայերի հանդեպ իր պարտավորությունները չկատարելու դեպքում ընկերությունն իր հեղինակությունը կորցնելու վտանգի առաջ է կանգնում:

Սասունյանի հոդվածը, համեմատելով ամերիկյան «Նյու Յորք լայֆ» և ֆրանսիական «Յունիոն» ընկերություններին, նշում է, որ եթե առաջինը ցեղասպանությունից հետո որոշ առումով փորձել էր գտնել իր մահացած հաճախորդների ժառանգներին, երկրորդն ընդհանրապես մերժել էր որևէ տեղեկություն տրամադրել: 1920-ականների սկզբներին Փարիզում գործող ֆրանսահայ փախստականների կենտրոններին հնարավոր չի եղել այդ հարցում համագործակցել այդ ընկերության հետ: 1928-ին Ազգությունների լիգայի փախստականների հարցերով զբաղվող հանձնակատարը դիմել է մի քանի ապահովագրական ընկերությունների՝ իրենց հայ հաճախորդների անունները հրապարակելու կոչով, որպեսզի հնարավոր լինի օգնել նրանց ժառանգներին՝ երեխաներին, որոնք չափազանց ծանր ու հուսահատական վիճակում էին: «Յունիոնը» դարձյալ կտրուկ մերժել է՝ պատասխանելով, որ հնարավոր չէ ասել, թե իր հաճախորդներից ովքեր են եղել հայեր: Ավելին՝ ընկերությունն անիրագործելի պահանջներ է ներկայացրել վերապրող անհատներին՝ խուսափելու համար վճարումներ կատարելուց: Այսպես, 1925-ի հունիսի 18-ին գրված նամակում փոխհատուցում պահանջող մի հայից ընկերությունը պահանջել է նոտարով հաստատված մահվան վկայական ներկայացնել Աթենքի թուրքական հյուպատոսարանից՝ ապացուցելու համար իր արյունակցական կապը մահացածի հետ:

Մինչդեռ «Նյու Յորք լայֆն» ընդունում էր Ստամբուլի հայոց պատրիարքարանի վավերացրած փաստաթղթերը: Իսկ 1945-ից հետո ֆրանսիական ընկերությունը նոր պատճառաբանություն է գտել՝ ասելով, որ, համաձայն 30-ամյա ժամկետի սահմանափակումների մասին կանոնադրության, պարտավոր չէր վճարումներ կատարել որևէ մեկին:

Սասունյանը նշում է նաև, որ եթե «Նյու Յորք լայֆի» պայմանագրում հիշատակվում են «1915-ի ողբերգական դեպքերը», ապա «Ախայի» պայմանագրում հստակորեն արձանագրվել է «ցեղասպանություն» բառը՝ հայ իրավաբանների և դատավոր Ռեյվիզյանի անդուլ ջանքերի շնորհիվ:

Հոդվածի վերջում Սասունյանը տեղեկացնում է, որ, ըստ ֆրանսիական «Էքսպանսիոն» պարբերականի հաղորդագրության, հաջորդ ապահովագրական ընկերությունը լինելու է գերմանական «Վիկտորիան», որին կարող են հետևել բրիտանական «Գրեշամը» և մի շարք այլ գերմանական բանկեր, որոնք գործել են Թուրքիայում: «Իսկ մեր ամենակարևոր իրավական քայլը պետք է լինի դատի տալ թուրք կառավարությանը՝ հայերի անձնական ունեցվածքին և անշարժ գույքին անօրինականորեն տիրանալու համար», եզրակացնում է Հարութ Սասունյանը:

Շնորհավորում է Մութաֆյան պատրիարքը

Հոկտեմբերի 3-ի լույս 4-ի գիշերը Լյուքսեմբուրգում նախագահող երկիր Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեկ Ստրոուն պաշտոնապես հայտարարեց Եվրոմիություն-Թուրքիա անդամակցության բանակցությունների սկզբնավորման մասին: Թուրքական թերթերը դա մեծապես պայմանավորում են արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի վճռականությամբ և վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի հաստատակամությամբ:

Թերևս Պոլսո հայոց պատրիարք Մեսրոպ Բ Մութաֆյանը նկատի է ունեցել այդ հաստատակամությունն ու վճռականությունը, որ ԵՄ-ի հետ անդամակցության բանակցությունների սկզբնավորման առնչությամբ ուղերձով շնորհավորել է վարչապետ Էրդողանին, արտգործնախարար Գյուլին և թուրքական կողմի գլխավոր բանակցող, պետնախարար Ալի Բաբաջանին:

Հոկտեմբերի 5-ին պատրիարքարանի պաշտոնական օրգան «Լրաբերի» հրապարակած ուղերձում ամենապատիվ պատրիարքն ընդգծելով «վճռականության, հեռատեսականության և հաստատակամության» նշանակությունն այս հաջողության մեջ, նշել է, թե աղոթում է, որպեսզի բանակցային գործընթացը բարի լինի ինչպես երկրի, այնպես էլ բոլոր քաղաքացիների համար և հնարավորինս շուտ իրականանա ԵՄ-ին լիարժեք անդամակցության Թուրքիայի նախաձեռնությունը:

Նա միաժամանակ մասնանշել է ԵՄ-ին գերազանցապես մահմեդականներով բնակեցված Թուրքիայի անդամակցության կենսական նշանակությունն աշխարհի խաղաղության համար և հույս է հայտնել, որ թուրքական պետությունը հաջողությամբ կավարտի բանակցային գործընթացը:

Հ. Ս.

Հանուն Թուրքիայի բրիտանացիները սկզբունքային զիջում են արել Խորվաթիայի հարցում

Երեկվա համարում «Ազգը» մանրամասն տեղեկացրեց ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունների ծավալմանը նախորդած բուռն իրադարձությունների և ԵՄ շարքերում հաղթահարված մի շարք տարաձայնությունների մասին: Նշվեց, որ անդամակցության բանակցությունները հնարավոր են դարձել վերջին պահին Ավստրիայի դիրքորոշման մեղմացման շնորհիվ, որը մինչ այդ դեմ էր Թուրքիայի լիիրավ անդամակցությանը և առաջարկում էր «արտոնյալ գործընկերություն»:

Հավելյալ մանրամասնություններ հաղորդելով՝ «Ֆիգարո» թերթն իր հերթին ընդգծում է, որ ԵՄ-ում նախագահող Մեծ Բրիտանիան հանուն Թուրքիայի անդամակցության բանակցությունների ծավալման կոշտ դիրք է բռնել Բրյուսելում ԵՄ դիվանագետների կիրակնօրյա հանդիպման ժամանակ, բայց նաև սկզբունքային զիջում է արել Ավստրիային՝ համաձայնելով, որ հոկտեմբերի 3-ի երեկոյան Թուրքիայի հետ միաժամանակ սկսվեն նաև Խորվաթիայի անդամակցության բանակցություններ:

Եվրոպական մի շարք երկրների պատվիրակություններ բրիտանացիներին հանդիմանում են կիրակնօրյա հանդիպման ժամանակ նրանց բռնած կոշտ դիրքի, վարած գաղտնի, մեծ մասամբ երկկողմ բանակցությունների համար: Մասնավորապես Չեխիայի արտգործնախարարը դժգոհում է, որ ինքը չի կարողացել բրիտանացիների պատրաստած վերջնական փոխզիջողական փաստաթուղթը տեսնել, նախքան Անկարայում դրա հավանություն ստանալը: Ֆրանսիացիները ևս դժգոհում են՝ ասելով, թե կիրակնօրյա հանդիպման ժամանակ տեղի է ունեցել «բանակցություն 26 մասնակիցներով»՝ ակնարկելով, որ այդ օրը Թուրքիային փաստորեն ԵՄ լիարժեք անդամի դեր է հասկացվել: Ավստրիացիները դժգոհում են Մեծ Բրիտանիայի որդեգրած կոշտ մեթոդներից՝ ասելով, որ բրիտանացիները «առավել պահանջկոտ են Ավստրիայի, քան թեկնածու որոշ երկրների նկատմամբ»:

Անգլիացիները ևս ստիպված եղան զիջումներ անել և խոստովանել իրենց թուլությունը: «Ֆիգարոն» նշում է, որ թուրքերի համառությունը բրիտանացիներին ստիպեց դիմել Վաշինգտոնի օգնությանը, մինչդեռ նրանք չէին ուզում ամերիկացիներին մասնակից դարձնել տվյալ բանակցություններին: Երկուշաբթի օրը հենց ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսն էր, որ թուրքերին համոզեց ընդունել եվրոպացիների փոխզիջողական փաստաթուղթը:

Սակայն բրիտանացիների գլխավոր զիջումը կապված է Խորվաթիայի հարցի հետ: Պաշտոնական պնդումներին հակառակ, Թուրքիայի և Խորվաթիայի հարցերը կիրակնօրյա հանդիպման ժամանակ սերտորեն կապված են եղել: Հանդիպման մասնակից դիվանագետներից մեկի խոսքերով, Ավստրիան իր դիրքորոշումը մեղմացրել է հենց Խորվաթիայի հետ անդամակցության բանակցություններ սկսելու երաշխիքների շնորհիվ: Հանուն Թուրքիայի անդամակցության Մեծ Բրիտանիան հրաժարվել է Միջազգային քրեական դատարանում և Խորվաթիայի անդամակցության հարցում իր երբեմնի սկզբունքային դիրքից: Դատարանի նախագահ Կառլա դել Պոնտեն հավաստիացնում է, որ բրիտանացիները Խորվաթիայի հարցում իր վրա որևէ ճնշում չեն գործադրել, բայց նրան ոչ ոք չի հավատում:

Աբխազիան ընդգրկվել է Հարավռուսական խորհրդարանական միությունում

Աբխազիային ընդունել են Հարավռուսական խորհրդարանական միություն (ՀԽՄ), որտեղ ընդգրկված են Հարավային դաշնային օկրուգի բոլոր սուբյեկտները, բացառությամբ Չեչնիայի: «Կոմերսանտ» թերթը տեղեկացնում է, որ Աբխազիայի խորհրդարանը ՀԽՄ կազմում ընդգրկելու որոշումն ընդունվել է շաբաթավերջին Կրասնոդարի երկրամասում անցկացված ՀԽՄ խորհրդաժողովում:

Աբխազիան ստացել է միության ազատ անդամի կարգավիճակ, որը նրան հնարավորություն է տալիս մասնակցելու զանազան հարցերի քննարկմանը: Սակայն որոշումների ընդունման ժամանակ Սուխումի ներկայացուցիչները չեն կարողանա քվեարկել:

Անդամակցության հարցի առթիվ ՀԽՄ-ն խորհրդակցել է ՌԴ ԱԳՆ-ի հետ: Վերջինս հնարավոր է համարել Աբխազիայի անդամակցութունն «ազատ անդամի» կարգավիճակով:

Վրաստանի հակամարտությունների կարգավորման պետնախարար Գեորգի Խաինդրավան ՀԽՄ-ում Աբխազիայի ընդգրկումը բնութագրել է որպես «Մոսկվայի ևս մեկ ոչ բարեկամական քայլ»: Նրա կարծիքով, Մոսկվան վարում է «վրացական տարածքների, այդ թվում Աբխազիայի և Հարավային Օսիայի աստիճանական բռնակցման քաղաքականություն»:

Խաինդրավան նաև մտահոգություն է արտահայտել Աբխազիայի բնակիչների համար, ասելով. «Նրանք իրենք էլ չեն հասկանում, թե ինչ է կատարվում. մի քանի օր կարբոնանան և կհամոզվեն, որ Աբխազիան Կրասնոդարի երկրամասի շրջաններից է»:

Պ. Ք.

Մշակույթ

«Սա ում աշակերտն ես...»

Դեսականություն չունեցող մեր ժողովրդի համար դարեր շարունակ ընտանիքը փոխարինել է պետությանը:

Տանուլ տալով քաղաքականության մեջ, կորցնելով պապական հայրենիքը եւ միայն ընտանիքն ունենալով իբրեւ պետություն՝ մեր ժողովուրդը կարողացավ ապրել, մաքառել իր զորավոր ընտանիքներով եւ աշխարհին զարմացնել վեր հառնելու իր առեղծվածով:

Այսպիսի մի ընտանիքի հանդիպեց լիավագի ժողովրդական բանաստեղծ Էդուարդաս Մեժելայտիսը, երբ 1979 թվականին այցելելով էջմիածին, հյուրընկալվեց Շարբաթյանների տանը: Իսկ հրաժեշտ տալիս նա ասաց. «Յիրավի, երջանիկ է հայ ժողովուրդը, որն ունի այսպիսի ընտանիքներ»:

Շարբաթյանների հայրը՝ Մովսեսը, իր ժողովրդի ծանր ճակատագիրն ուսերին առած մի իմաստուն այր է, այս բազմաչարչար ու բազմադժվար աշխարհում մարդու գերագույն կոչումն ըմբռնած հայ: Նրա կյանքը եւ գործունեությունը հարազատ ժողովրդին հոգեւոր ծառայության վառ օրինակ է: 1946 թվականին հայրենիք գաղթած Մովսես Շարբաթյանը կարճ ժամանակում կարողացավ գտնել իր տեղը: Կիպրոսի Մելքոնյան վարժարանն ավարտած մուսալեռցի երիտասարդն ընդամենը երկու տարում ավարտելով Վ. Բրյուսովի անվան համալսարանի անգլերեն լեզվի բաժինը՝ անմնացորդ նվիրվեց մատաղ սերնդի դաստիարակության դժվարին, բայց սուրբ գործին: Մանկավարժական գործունեություն ծավալելով միաժամանակ ե՛ւ հանրակրթական, ե՛ւ երաժշտական դպրոցներում, նա միանգամից դարձավ քաղաքի ճանաչված ու սիրված մտավորականներից մեկը: Նրա ղեկավարած 300 հոգանոց մանկական երգչախումբն իր ելույթներով հիացրեց եւ զարմացրեց բոլորին: Ռուս կոմպոզիտոր Դմիտրի Կաբալեւսկին Կոմիտասի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված հանդիսությունների ժամանակ լսելով երգչախմբի ելույթը, զարմացավ եւ իր հիացմունքն արտահայտեց Մովսես Շարբաթյանի ղեկավարած երգչախմբի մասին:

Ընտանիքում երեխաների դաստիարակության գործում անփոխարինելի է մոր՝ Սաթենիկ Հարությունյանի դերը: Քանզի անկասկած, կնոջ սրտում եւ կանացի հոգու ու մտքի կերտվածքում կան յուրօրինակ նուրբ շերտեր, որոնք բնորոշ են միայն կնոջը եւ անսահման կարեւոր տեղ են գրավում ընտանիքում: Արդեն երեք տասնամյակից ավելի իր անձնվեր ծնողների գործը շարունակում է որդին՝ ճանաչված խմբավար Ռուբեն Շարբաթյանը: Ավարտելով էջմիածնի Մ. Եկմալյանի անվան երաժշտական դպրոցը եւ Առնո Բաբաջանյանի անվան երաժշտական ուսումնարանը՝ 1975-ին, ընդունվել է Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիա եւ ուսանել ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, պրոֆեսոր Յովհաննես Չեքիջյանի դասարանում, նույն թվականից երգել է Յայաստանի պետական ակադեմիական երգչախմբում:

- Ինձ համար մեծ բարեբախտություն եւ հպարտություն է ոչ միայն մաեստրո Յովհաննես Չեքիջյանի նման ուսուցիչ ունենալը, այլ նաեւ նրա ժամանակակիցը լինելը,- պատմում է Ռուբեն Շարբաթյանը: - Յազարավոր գրքեր կան երգչախմբային արվեստի մասին, բազմաթիվ ուսումնական հաստատություններ ամբողջ աշխարհում, բայց կյանքում ունեցած մեկ լավ ուսուցիչն արժե մի ամբողջ դպրոց: Խմբավարությունն այն արվեստն է, որտեղ միայն կրթությամբ պրոֆեսիոնալ դառնալ չես կարող: Այստեղ շատ կարեւոր է, թե ու՞մ ես աշակերտել: Ամեն օր դու քո աչքի առաջ կենդանի տեսնում եւ լսում ես, թե ինչպես են համր նոտաները ոգի ու շունչ առնում, դառնում մեղեդի, կերպար, տրամադրություն. դա նման է հրաշքի: Եվ դու արդեն հղկված ու պատրաստի վիճակում յուրացնում ես այն ամենակարեւորը, ինչը ոչ մի դասագրքում չես կարող կարդալ:

Երգչախմբային այս հզոր դպրոցն անցած արվեստագետը կայացրեց իր կյանքի ամենակարեւոր որոշումներից մեկը՝ երգչախումբ հիմնել: Եվ 1974 թվականին, երբ ստեղծվեց «Նավասարդ» երիտասարդական երգչախումբը, Ռուբեն Շարբաթյանը ընդամենը 22 տարեկան էր:

Շուրջ երեք տասնամյակ ինչ էջմիածնի մշակութային կյանքում իր ուրույն տեղն ունի «Նավասարդ» երգչախումբը, որը համերգներով հանդես է եկել հանրապետությունում եւ արտասահմանում, մասնակցել բազմաթիվ մրցույթների ու փառատոների: Ռուսաստանում, Լիտվայում, Գերմանիայում, Կանադայում կայացած համերգները երգչախմբի տարեգրության հիշարժան էջերից են: Իսկ 1990-ին Մեծ Բրիտանիայի Քլիվլենդյան միջազգային փառատոնում երգչախումբն արժանացել է դափնեկրի կոչման:

1979 թվականի ապրիլին Էդուարդաս Մեժելայտիսը էջմիածնում ունկնդրեց Ռ. Շարբաթյանի երիտասարդական երգչախմբի ելույթը: Վերջում, հիացած երգչախմբով եւ կոմիտասյան երգով, նա գրեց . «Խոնարհվում եմ հայ ժողովրդի հանճարի առջեւ: Այսպիսի երգեր կարող է ստեղծել միայն հանճարեղ ժողովուրդը: Կոմիտասն ապրում է եւ կապրի դարեր, քանի կա հայ ժողովուրդը, քանի կա հայկական հմայիչ ու կախարդող երգը: Շնորհակալություն երիտասարդ կոլեկտիվին եւ նրա երիտասարդ խմբավարին» /«Սովետական արվեստ», 1979թ. թիվ 11/:

«Որտեղի՞ց է գալիս երաժշտության նկատմամբ պաշտամունքի հասնող Ձեր սերը» հարցին մաեստրոն պատասխանել է. «Իմ ընտանիքից: Յայրս հիմնադրել եւ երկար տարիներ ղեկավարել է էջմիածին քաղաքի ուսուցչական քառաձայն երգչախումբը: Նա հրաշալի երգում եւ նվագում է: Երբ ես փոքր էի, եւ ողջ էր պապս, մեր տանը հաճախ հավաքվում էին մուսալեռցիներ:

Մայրս ալաշկերտցի գաղթական ընտանիքի դուստր է, դարձյալ երգի մեծ սիրահար: Այդուամենայնիվ, երաժշտության հանդեպ ժառանգաբար անցած սերն այդպես էլ անպտուղ կմնար, եթե չունենայի Յովհաննես Չեքիջյանի նման ուսուցիչ»:

Տաղանդավոր, զգայուն եւ հայրենասեր երիտասարդի վրա խոր ազդեցություն են թողել ոչ միայն ծնողներն ու ուսուցիչները, այլեւ հոգեւոր քաղաքի միջավայրը: Ռուբեն Շարբաթյանը 1990 թվականից դասախոսում է Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանում: 1995-ից Մայր Տաճարի երգչախմբի գլխավոր դիրիժորն է: 2002 թվականից նաեւ էջմիածին քաղաքի փոխքաղաքապետն է: Այս ամենը պահանջում են ժամանակի, նյարդերի գերլարում, մեծ պատասխանատվություն, իսկ այն հարցին, թե «Ե՞րբ ես հանգստանում», նա պատասխանում է. «Երբ աշխատում եմ երգչախմբի հետ»: Յայրենասիրության մասին չի սիրում ոչ ճառեր ասել եւ ոչ էլ լսել: Իր կոչմանը հավատարիմ եւ անմնացորդ նվիրվելն ամենապերճախոս հայրենասիրությունն է:

Յարազատ քաղաքի մասին այսպես է խորհում մաեստրոն.

- Էջմիածինը հավատի եւ մշակույթի կենտրոն է՝ ամենալայն եւ ամենախոր իմաստով: Այստեղ գալիս են հայ լինելը եւ հայ լինելու հպարտությունն զգալու ուխտով: Եվ կատարվում է այդ ուխտը:

Աշխարհահռչակ խմբավար Յովհաննես Չեքիջյանն այսպես է բնութագրել իր ուսանողին. «Ռուբեն Շարբաթյանը Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիան ավարտել է գերազանց դիպլոմով, եղել է իմ դասարանի ամենափայլուն ուսանողը: Ես շատ բարձր եմ գնահատում նրա տաղանդը, աշխատասիրությունը եւ կազմակերպչական արժանիքները»:

- Մայր աթոռում աշխատելու տարիներին ինձ բախտ է վիճակվել անձամբ ճանաչել երջանկահիշատակ Վազգեն Առաջին եւ Գարեգին Առաջին ամենայն հայոց հայրապետներին: Պահպանելով Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի եւ նրա հետեւորդ հայրապետների ավանդույթները՝ նրանց սկսած գործն այսօր շարունակում է Գարեգին Երկրորդ ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Իր բազմազբաղ գործունեության մեջ նրա խորատես աչքից չի վրիպում նաեւ մշակութային կյանքի հետ կապված ոչ մի մանրուք: Երաժշտական որեւէ խմբի կամ հաստատության չգործելու հանգամանքը խորապես մտահոգում եւ անհանգստացնում է Վեհափառին:

Արեւմտահայի տառապանքով պտղած, Մայր հայրենիքում ապաստան գտած, օջախ հիմնած, հարազատ ժողովրդի պատմությանը եւ ավանդույթներին քաջատեղյակ ծնողների եւ ուսուցիչների հետ շփվելով եւ սովորելով նրանցից՝ Ռուբեն Շարբաթյանը կարողացավ ասել իր սեփական խոսքը՝ երաժշտության անմահ ու հավերժական գլուխգործոցներին իր մասնիկ նուրբ հպումով հաղորդելով անհատական ներշնչումի, իր զգայուն հոգու ու իմաստուն մտքի մշտավառ կանթեղի լույսն ու ջերմությունը: Ինչ աշխատանք էլ կատարել է Ռ. Շարբաթյանը, միեւնույն է, նրա կյանքի գլխավոր գործը երաժշտությունն է, որովհետեւ նա լավ գիտի, որ այդտեղ կատարելության հասնելու ճանապարհն անվերջանալի է, ցանկացած նվաճած բարձրություն ընդամենը սկիզբ է նոր վերելքի: Եվ այդ ինքնամոռաց խիզախությունը, այդ տառապանքը սփանչելի, վեհ ու արհինող զգացում է, դա անանձնական երջանկություն է, գոյության ամենաբնական վիճակն արվեստագետի համար:

ՖԵԼԻՔՍ ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

Մաքեւոսյանական հանդիպում

Ավանդույթներով հարուստ, ավանդույթներով ապրող Վայոց ձորի Ջերմուկ քաղաքի թիվ 1 դպրոցում օրերս տեղի ունեցավ գրական ցերեկույթ՝ նվիրված Յրանտ Մաթեւոսյանի ծննդյան 70-ամյակին: Դպրոցի դահլիճում հավաքվել էին աշակերտներ, ուսուցիչներ, ծնողներ, հանգստացողներ, հյուրեր: Ասում են՝ եթե մի բան նախաձեռնել է դպրոցը, ուրեմն ամեն ինչ հաջող կանցնի: Դա, ինչպես ասում են, գալիս է բարի ժամանակներից, դպրոցի նախկին տնօրեն տկն Լիզայից: Նոր տնօրենը՝ Լաուրա Բաղդասարյանը որոնումների մեջ է: Ռոմման արդյունքն այդ ցերեկույթն էր: Ու եթե հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհի Ալվարդ Ալեքսանյանը ձեռնամուխ է լինում մի բանի, ուրեմն խոսքը կարող է լինել միայն հաջողության մասին: Քաղաքապետարանի աշխատակից, գեղանկարիչ, բանաստեղծ Վանիկ Զոհրաբյանի ընդգրկուն խոսքից հետո Յրանտ Մաթեւոսյանի կյանքի եւ գրական գործունեության մասին զեկուցումով հանդես եկավ սիրված ուսուցչուհի Ալվարդ Ալեքսանյանը: Այնուհետեւ բեմը տրամադրվեց աշակերտներին: Տեսնել էր պետք, թե գրասեր ու մաթեւոսյանասեր աշակերտներն ինչպես են հատվածներ կարդում գրողի տարբեր ստեղծագործություններից: Իսկ թատերական դրվագները, ներկայացումներից հատվածների «պատճենումն» ասես սիրո արտահայտություն լինեին առ գրողն ու նրա գրականությունը: Առանձնապես փայլեցին Գաբրիել Վիրաբյանը, Սեդա Խաչատրյանը, Լուսինե Յարությանը, Սոնա Ստեփանյանը, Աննա Դավթյանը, Աննա Ավագյանը: Միջոցառմանը խոսք ասաց Ջերմուկի փոխքաղաքապետ Սամվել Մարգարյանը: Վերջում Յրանտ Մաթեւոսյանի մանկության, պատանեկության մասին հուշեր պատմեց եւ աշակերտների բազմաթիվ հարցերին պատասխանեց գրողի եղբայրը՝ արձակագիր, հրապարակախոս Յրաչը:

ՎԱՐԴԳԵՍ ԽԱՆՈՅԱՆ

«Ոսկեղենիկ հայոց լեզուն»

Յայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակի առիթով կրթության եւ գիտության նախարարությունն ու մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը ի դեմս Չարենցի տուն-թանգարանի, անցկացնում են դպրոցականների ստեղծագործական մրցույթ՝ «Ոսկեղենիկ հայոց լեզուն» խորագրով: Մրցույթը, որ հովանավորում է հանրապետության առաջին տիկին Բելա Քոչարյանը, 1-10-րդ դասարանի աշակերտների համար է, իսկ թեմայի ընտրությունը թեպետ ազատ է, բայց խրախուսվում է թեմատիկ բազմազանությունը՝ առօրյա կյանք, հայրենիք, հայրենի բնաշխարհ եւ այլն: Մրցույթի նպատակն է բացահայտել ստեղծագործական ձիրքով օժտված դպրոցականներին, խրախուսել նրանց գրական հակումները եւ խթանել հետաքրքրությունը հայոց լեզվի ու գրականության հանդեպ: Մրցույթի կազմկոմիտեն հայտնում է, որ մրցույթին ներկայացվող աշխատանքները պետք է լինեն պատմվածքի (կյանքի պատկերներ, մարդկային փոխհարաբերություններ նկարագրելու եւ որոշակի սյուժե ստեղծելու ունակությունն է կարեւորվում), ակնարկի (իրական դեմք, փաստագրական նյութ շարադրելու ունակությունը) եւ բանաստեղծության ժանրերով (անկեղծ զգացմունք արտահայտելու եւ չափածո տեքստ կառուցելու կարողությունը): Աշխատանքները պետք է կազմեն մինչեւ 3 համակարգչային էջ, արտահայտեն մայրենի լեզվի լավ իմացությունը, լինեն հստակ եւ առանց ավելորդ գեղեցկախոսության: Մրցույթի համար սահմանվել է 9 մրցանակ՝ 3 գլխավոր եւ 6 խրախուսական: Մարզային եւ հանրապետական փուլերով անցկացվող մրցույթի հայտերը պետք է ներկայացվեն կրթության նախարարություն մինչեւ հոկտեմբերի 20-ը: Արդյունքների ամփոփումը կլինի նոյեմբերի 3-ին, Չարենցի տուն-թանգարանում, իսկ մրցանակաբաշխությունն ու շնորհանդեսը տեղի կունենան նոյեմբերի 4-ին կամերային երաժշտության տանը: Լավագույն ստեղծագործությունները կհրատարակվեն գրողների միության «Ցոլֆեր» ամսագրում:

ԳՈՅԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

«Բրիտանիկայի» խորհրդի անդամ

Ժամանակակից ինտերնետային կայքերի ընձեռած դյուրությունները դեռ հավաստի տեղեկությունների գրավականը չեն կարող լինել ըստ «Էնսայքլոպիդիա բրիտանիկա» հեղինակավոր բրիտանական հանրագիտարանային ընկերության, որը պահպանելով ավանդույթը եւ բծախնդրությունը ճշգրտության հանդեպ, վերակազմել է վերջերս 15 մտավորականներից կազմված մի «խորհրդատվական վարչություն»: Վարչության խնդիրն է լինելու, «Բոստոն գլոբի» հաղորդագրության համաձայն, որոշել, թե ինչ հոդվածներ են ընդգրկվելու հանրագիտարանում՝ պահպանելու համար նրա բարձր հեղինակությունն աշխարհում: Այդ վարչության մեջ ներգրավվել է մեր հայրենակից, «Կառնեգի» կորպորացիայի նախագահ, նախկինում «Բրաուն» համալսարանի նախագահ դոկտոր Վարդան Գրիգորյանը: Նախկինում նման մի վարչության անդամներն են եղել Ալբերտ Էյնշտեյնը, Զիգմունդ Ֆրեյդը եւ Ջորջ Բեռնար Շոուն:

Հ. Օ.

«Լեւէ Տաքեւիկին՝ Հայաստանի արդի շայնին»

Այս խոսքերով է դիմել ժողովրդին լեգենդար կոմպոզիտոր Միշել Լեգրանը տաղանդավոր երգչուհի Տաթեւիկ Յովհաննիսյանին լսելուց հետո: Անցած ամիսներին Ռուսաստան եւ բալթյան երկրներ կատարած բարեհաջող շրջագայությունից հետո, որտեղ նա մասնակցել էր ջազային փառատոների, երգչուհին, ըստ «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հաղորդումների, սեպտեմբերի 9-25-ն իր արվեստն է ներկայացրել Մ. Նահանգներում եւ Կանադայում:

Սկսելով Նյու Յորքից, որտեղ իր եռյակին միացել է կիթառիստ, Բարքլի երաժշտական քոլեջի պրոֆեսոր Ջոն Բաբոյանը, խումբն այնուհետեւ մեկնել է Կանադա, որտեղ ելույթներ է ունեցել Օնտարիոյում եւ Տորոնտոյում: Շրջագայությունն ավարտվել է սեպտեմբերի 25-ին Գլենդեյլում: Խմբին մաս են կազմում ջազի աշխարհում ճանաչված երաժիշտներ՝ դաշնակահար-կոմպոզիտոր Բոբ Օլբանիզը, բաս նվագող Ջ. Ֆիցջերալդը եւ թմբկահար Դեյվիդ Միղը: Ինչպես միշտ, ծրագրում ընդգրկված են եղել ամերիկյան ջազի հայկական, ժողովրդականի եւ բրազիլական բասանովայի հրաշալիորեն միաձուլված երաժշտական կոմպոզիցիաները, որոնք, ինչպես միշտ, իմպրովիզացիայի վարպետ կատարողությամբ հուզել եւ գրավել են ունկնդիրներին՝ պարգեւելով նրանց անմոռաց պահեր:

Հ. Օ.

ԱԶԳ **Մարզական**

«Բանանց» ակումբի նախագահ Սարգիս Խուրշուդյանն այն անձնավորություններից է, որոնք մտահոգ են հայկական ֆուտբոլի ճակատագրով: Ուստի նրա հետ զրույցում արծարծեցինք նաեւ հայկական ֆուտբոլի ընդհանուր իրավիճակին վերաբերող հարցեր: Բնական է, որ առաջին հերթին խնդրեցինք տալ «Դինամո-Զենիթի» հետ հանդիպման իր գնահատականը:

խաղամակարդակների տարբերությունը զգացվում էր, «Փյունիկը», «Միկան» ու «Բանանցը» ավելի հասուն խաղ էին ցուցադրում, ինտրիգն էլ ավելի մեծ էր: Առաջնությունում հայտարարված մեկամսյա ընդմիջումից հետո թիմերի խաղամակարդակներում անկում նկատվեց:

- Ըստ Ձեզ, մրցանակային տեղերի համար մղվող պայքարում

- Ֆուտբոլը պետական հոգածության կարիք է զգում: Ցավոք, պետությունն այսօր ոչինչ չի անում: Ցանկալի կլինի, որ իշխանությունները ուշադրություն դարձնեն հանրապետությունում ֆուտբոլի զարգացման հարցերին: Պետք է խնդրել կառավարությանը, երկրի նախագահին, որ ի վերջո օգնության ձեռք մեկնեն մեր ֆուտբոլին: Բազում հարցեր կան ճշտելու, սար-

Սարգիս Խուրշուդյան. Հայկական ֆուտբոլում ծառացած հիմնախնդիրները համալիր լուծում են պահանջում

Սաղից հետո զգացվում էր, որ նա դժգոհ էր գոլային բազում պահերն օգտագործելու ֆուտբոլիստների անկարողությունից:

- Ինչ ասեմ, այսօրվա խաղում մեր թիմի առավելությունն ակնհայտ էր, պետք էր որ խոշոր հաշվով հաղթեինք: Իհարկե, ուրախալի է, որ թիմը կարողանում է գոլային պահեր ստեղծել, սակայն դրանց իրացման ցածր տոկոսն անհանգստացնում է: Այսօր այնպիսի իրավիճակ է ստեղծվել, որ թիմերի հնարավորությունները գրեթե հավասար են, ու ցանկացած խաղում հնարավոր են անակնկալներ, ինչպիսին «Դինամո-Զենիթը» մատուցեց «Միկային»: Իմ կարծիքով, խաղը ստացվեց, գեղեցիկ ֆուտբոլ ցուցադրեցինք: Ափսոսանք պետք է տալի գոլային պահերն արդյունավետ օգտագործելու համար: Մենք շարունակելու ենք պայքարը մրցանակային տեղերի համար: Առաջին շրջանում թիմի ելույթն անհաջող եմ համարում. 15 հնարավորից ընդամենը 5 միավոր վաստակեցինք: Դա «Բանանցին» պատիվ չի բերում: Այս խաղը մեզ համար հոգեբանական առումով էր շատ կարեւոր: Ինչ խոսք, հաղթանակը տղաներին նոր լիցք կհաղորդի, ավելի բարձր տրամադրությամբ կնախապատրաստվեն 2-րդ շրջանին: Իսկ պայքարը դեռեւս առջեւում է:

- Առաջնության 2-րդ շրջանում ինչպիսի՞ ակնկալիքներ ունեք:

- Վերջնագիծը խոստանում է համառ մրցակցություն, յուրաքանչյուր խաղ վճռորոշ է լինելու: Հույս ունեմ, որ «Կիլիկիան» դեռեւս իր վերջնական խոսքը չի ասել: Շատ լավ տպավորություն է թողնում, կազմակերպված ու ազդեցիկ թիմ է: Չի բացառվում, որ «Դինամո-Զենիթն» էլ խառնի մրցակիցների խաղաքարտերը:

Իհարկե, եթե իրատեսորեն գնահատենք առաջնությունը, այսօր թիմերի հավասարեցում է տեղի ունենում խաղամակարդակների իջեցման հաշվին: Առաջընթաց ընդհանրապես չի նկատվում: Երբ առաջնության առաջին փուլում 9 թիմ էր պայքարում, ակումբների

ինչպիսի՞ գործոններ վճռորոշ կլինեն:

- Կնշեի երեքը՝ ֆիզիկական, հոգեբանական եւ տեխնիկական պատրաստությունը:

- Որպես գործկոմի անդամ, ի՞նչ առաջարկություն կանեիք հաջորդ տարվա առաջնության մրցակարգի վերաբերյալ:

- Կառաջարկեի առաջնությունն անցկացնել 10 թիմով: Նորից կոտրած տաշտակի առջեւ ենք հայտնվել: Չգիտենք, թե թիմերն ինչպիսի ֆինանսական վիճակում կհայտնվեն: Ցավն այն է, որ այժմ կան թիմեր, որոնց ֆինանսական վիճակը կասկածի տակ է դնում նրանց հետագա մասնակցությունն առաջնությանը: Արդեն դեկտեմբերին հարկ է հստակ պատկերացում կազմել հաջորդ առաջնության մրցակարգի, մասնակիցների թվի, խաղացանկի մասին, որպեսզի հնարավոր լինի ծրագրել թիմերի նախապատրաստական աշխատանքները: Այսօր միայն մի քանի ակումբներ հովանավորներ ունեն: Իհարկե, ցանկալի կլինի, որ հովանավորները շրջվեն դեպի ֆուտբոլը, ներդրումներ կատարեն մեր հանրապետության թիվ 1 մարզաձեւում, որպեսզի էլ որ ֆուտբոլը Հայաստանում ցածր մակարդակի վրա լինի:

- Իսկ ի՞նչ է անհրաժեշտ դրա համար, ի՞նչն է խոչընդոտում ֆուտբոլում ներդրումների հետագա աճին:

քեր լծակներով ու մեթոդներով պետք է շահագրգռել հովանավորներին, որպեսզի նրանք ներդրումներ կատարեն ֆուտբոլում:

- Որո՞նք են այդ լծակները:

- Առաջինը ֆուտբոլի մասին օրենքի ընդունումն է, ինչը պետք է կարգավորի ֆուտբոլային տնտեսությանը, ակումբներին ու ֆուտբոլիստներին առնչվող մի շարք հարցեր: Հաջորդը հարկային արտոնությունների տրամադրումն է հովանավորներին, երիտասարդ ֆուտբոլիստների զորակոչման հետ կապված հարցերն են: Հարկավոր է ընդօրինակել Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, առաջավոր երկրների դրական փորձը: Այսօր Մոլդովան մեզանից առաջ է անցել ֆուտբոլային շատ հարցերում: Ադրբեջանում պետական մակարդակով խոշոր ներդրումներ են կատարվում ֆուտբոլում, հրավիրվում են մի շարք մասնագետներ, իսկ մենք, ցավոք, դոփում ենք տեղում: Ժամանակն է, որ բոլորը շրջվեն դեպի ֆուտբոլը, հակառակ դեպքում շատ հետ կմնանք:

Իհարկե, այսօր ֆուտբոլը որպես բիզնես Հայաստանում չի ընկալվում: Եվ դա բնական է: Նման ցածր խաղամակարդակի առաջնության դեպքում ի՞նչ խոսք կարող է լինել ֆուտբոլային բիզնեսի մասին: Այսօր թիմերում հանդես եկող ֆուտբոլիստներից հազիվ թե մի 5 հոգի կարողանան հանդես գալ արտերկրների թիմերում, այն էլ՝ ոչ ուժեղագույն ակումբներում: Ճիշտ է, լավ ֆուտբոլային սերունդ է աճում, մարզադպրոցներում իրոք ունենք տաղանդավոր պատանիներ, սակայն ժամանակ ու համբերություն է պետք: Իսկ հայկական ֆուտբոլում ծառացած համալիր հարցերն արդեն ժամանակն է, որ լուծում ստանան: Օգտվելով առիթից ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել բոլոր նրանց, ովքեր առանց որեւէ հատուցման ներդրումներ են կատարում հայկական ֆուտբոլում, ձգտում են նպաստել մարզաձեւի առաջընթացին: Այսօր անհրաժեշտ է համբերատար ու համատեղ աշխատանք, հակառակ դեպքում կդոփենք տեղում:

Եկամուտներով «Ռեալն» առաջինն է

Մադրիդի «Ռեալն» իր եկամուտներով շրջանցել է Անգլիայի «Մանչեսթր յունայթեդին»: Նախորդ տարվա հունիսից մինչեւ այս տարվա հունիսն ընկած ժամանակահատվածում իսպանական ակումբը 275,7 մլն եվրո է վաստակել: Նախորդ տարվա համեմատ եկամուտներն աճել են 17 տոկոսով: Իսկ ահա նույն ժամանակահատվածում «Մանչեսթր յունայթեդի» եկամուտը կազմել է 249 մլն եվրո, ինչը 2,3 տոկոսով պակաս է նախորդ տարվա ցուցանիշից:

Նշենք, որ մինչ այդ «Մանչեսթր յունայթեդը» 8 տարի շարունակ աշխարհի ամենահարուստ ակումբն էր: Անգլիական ակումբի եկամուտների մեծ մասը՝ 37 տոկոսն ստացվում է թիմի խաղերի հեռուստաիրավունքի վաճառքից: 36 տոկոսն ստացվում է խաղերի տոմսերի վաճառքից, իսկ 27 տոկոսը՝ կոմերցիոն գործունեությունից:

Իսպանական ակումբի եկամուտների մեծ մասը (42 տոկոսը) ապահովվում է կոմերցիոն գործունեությամբ, որի մեջ մտնում են ակումբի խորհրդանշով ապրանքների վաճառքը եւ զանազան հովանավորչական պայմանագրերը: Եկամտի 26 տոկոսն ստացվում է տոմսերի վաճառքից, 24 տոկոսը՝ խաղերի հեռուստաիրավունքի վաճառքից եւ եւս 8 տոկոսը՝ նախապատրաստական փուլում Հարավ-Արեւմտյան Ասիա կատարվող մրցաշրջագայությունից: Փորձագետների կանխատեսմամբ, հաջորդ տարի «Ռեալի» եկամուտը կաճի եւ կհասնի ավելի քան 300 մլն եվրոյի:

ՀԲԱՎԵՐ

Մարադոնան հրավիրվել է վիճակահանության

Այս տարվա դեկտեմբերին կկայանա ֆուտբոլի աշխարհի 2006 թ. առաջնության մասնակիցների վիճակահանությունը: 32 հավաքականները կբաժանվեն 8 խմբի: ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերը հայտնել է, որ գործկոմի որոշմամբ վիճակահանությանը մասնակցելու հրավերք է ուղարկվել արգենտինացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ, 1986 թ. աշխարհի չեմպիոն Դիեգո Մարադոնային: Ավելի վաղ նման հրավերք էր ստացել ֆուտբոլի արքա Պելեն, որը հաստատել է իր մասնակցությունը վիճակահանման արարողությանը:

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Արայիկ Միրզոյանը Եվրոպայի փոխչեմպիոն

Սլովակիայի Տրենչին քաղաքում մեկնարկել է ծանրամարտի Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությունը, որի պարգեւները վիճարկողների թվում են նաեւ հայ ծանրորդները: Մեկնարկը հաջող էր Հայաստանի ներկայացուցիչների համար: Մինչեւ 62 կգ քաշային կարգում էջ միաձնեցի Արայիկ Միրզոյանը երկամարտի 270 կգ արդյունքով արժանացավ արծաթե մեդալի: Ի դեպ, Արայիկը հանրաճանաչ ծանրորդ Օգսեն Միրզոյանի որդին է: Մեր ծանրորդներից մրցասպարեզ դուրս կգան Տիգրան Մարտիրոսյանն ու Աղվան Մելիքյանը:

Պատանիները նախապատրաստվում են ընտրական մրցաշարին

Ֆուտբոլի Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների պատանեկան հավաքականը նախապատրաստվում է հոկտեմբերի 18-22-ը Ռիգայում կայանալիք Եվրոպայի պատանեկան առաջնության ընտրական մրցաշարի 1-ին փուլին: Հավաքականի գլխավոր մարզիչ Արմեն Գյուլբուդաղյանցի գլխավորությամբ պատանի ֆուտբոլիստները, որոնք հիմնականում ներկայացնում են «Փյունիկ-2» եւ «Բանանց-2» թիմերը, ուսումնամարզական հավաք են անցկացնում Արարատի «Այգ» մարզաբազայում: Հենց այստեղ էլ պատանեկան հավաքականն ընկերական մրցախաղում ուժերը չափեց առաջին խմբի առաջատարներից մեկի՝ Երեւանի «Արարատ-2»-ի հետ: Չնայած մրցակիցների գործադրած ջանքերին, դարպասները մնացին անառիկ:

Հոկտեմբերի 10-ին հավաքականը կմեկնի Մինսկ, որտեղ ուսումնամարզական 2-րդ հավաքը կանցկացնի: Բելառուսի մայրաքաղաքում նախատեսված է նաեւ ընկերական մեկ հանդիպում: Մեր հավաքականն ընդգրկված է ընտրական 12-րդ խմբում, որտեղ մրցակիցները կլինեն Սերբիայի, Լատվիայի եւ Ուկրաինայի պատանեկան թիմերը: Հոկտեմբերի 15-ին Մինսկից պատանեկան հավաքականը կմեկնի մրցավայր:

Պոլգարն էլ պարտվեց առաջատարին

Բուլղարացի գրոսմայստեր Վեսելին Թոփալովը պարզապես հիացնում է իր վսեմ խաղով: Շախմատի աշխարհի առաջնության 6-րդ տուրում նա հերթական հաղթանակը տարավ՝ այս անգամ պարտության մատնելով մրցաշարի միակ կին մասնակից Հուդիթ Պոլգարին: Դա Թոփալովի 4-րդ անընդմեջ հաղթանակն էր: Բուլղարացի շախմատիստը 5,5 միավորով միանձնյա գլխավորում է աղյուսակը՝ էլ ավելի ամրապնդելով առաջատարի իր անսասան դիրքը: Ինչպես երեւում է, Թոփալովը հիանալի մարզավիճակում է եւ մասնակիցների համար չափազանց դժվար կլինի կանգնեցնել նրան: Թոփալովի մոտակա հետապնդողները՝ Պյոտր Սվիդլերն ու Վիշվանաթան Անանդն արդեն 2 միավորով են հետ մնում: Իսկ մրցաշարի ավարտին մնացել է ընդամենը 8 տուր: Զարմանք է պատճառում հատկապես այն, որ մրցաշարում տոնած 5 հաղթանակներից չորսը Թոփալովն իր օգտին է գրանցել սեւ խաղաքարերով:

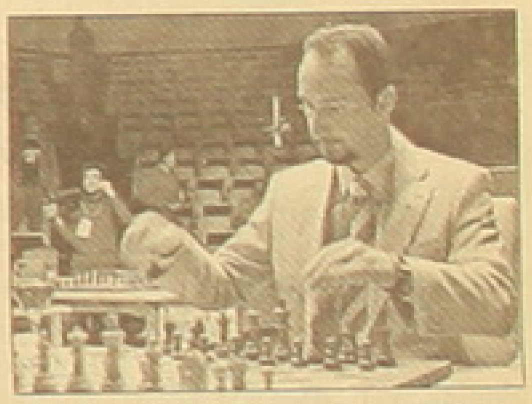

Մրցաշարի առաջատար Վ. Թոփալովը:

6-րդ տուրում կենտրոնականն Անանդի ու Սվիդլերի պարտիան էր: Մասնագետների կարծիքով, Անանդը որոշ առավելություն ուներ եւ ավելի մոտ էր հաղթանակին, սակայն 39-րդ քայլին խաղաղ դաշն կնքվեց: Ոչ-ոքի ավարտ ունեցան նաեւ մյուս երկու մրցախաղերը: 43-րդ քայլին հաշտություն կնքեցին Կասիմջանովն ու Լեկոն: Իսկ Ադամսն ու Մորոզեւիչը միավորը կիսեցին գրեթե վեցժամյա պայքարից հետո, 76-րդ քայլին:

Օլիվեր Կանը գարեջրի տոնի մասնակիցների թվում էր

Գերմանիայում այս օրերին մեծ շուքով նշվում է գարեջրի հանրահայտ տոնը՝ Օկտոբերֆեստը, որն ամեն տարի աննախադեպ մեծ խանդավառությամբ է լցնում ոչ միայն գերմանացիների, այլեւ արտերկրներից ժամանած զբոսաշրջիկների սրտերը: Օկտոբերֆեստի գլխավոր տոնակատարությունը տեղի է ունենում Բավարիայի մայրաքաղաք Մյունխենում, որին մի շարք հանրահայտ անձանց հետ մասնակցում են նաեւ ֆուտբոլիստները:

Շաբաթ օրը «Բավարիան» սեփական հարկի տակ հաղթել էր «Վոլֆսբուրգին», իսկ հաջորդ օրը թիմի որոշ ֆուտբոլիստներ որոշեցին օգտվել ընձեռված հնարավորությունից եւ հանգիստն անցկացնել Օկտոբերֆեստում: Ֆուտբոլիստները եկել էին իրենց կանանց կամ ընկերուհիների հետ: Այսպես, «Բավարիայի» դարպասապահ Օլիվեր Կանը տոնախմբությանը ներկայացել էր Վերենա Կերտի հետ, որի պատճառով նա 2,5 տարի առաջ բաժանվել էր կնոջից՝ Սիմոնայից: Կանի կարմրատակած այտերից ու աչքերից զգացվում էր, որ նա այդ օրը խախտել էր մարզական ռեժիմը եւ չարաշահել էր գարեջուրը:

Տոնախմբության մասնակիցների թվում ֆուտբոլասերները ճանաչեցին նաեւ «Բավարիայի» ֆրանսիացի պաշտպան Վալերյեն Իսմայելին, որը նույնպես եկել էր ընկերուհու՝ Կարոլինա Բրիլկայի հետ: Իսկ ահա ակումբի նախագահ Ֆրանց Բեկենբաուերը չկարողացավ մասնակցել տոնակատարությանը: Կիրակի նա Թեհրանում էր, որտեղ որպես ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության կազմկոմիտեի նախագահ հանդիպում էր իրանական ֆուտբոլի ներկայացուցիչների հետ:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ծանուցում

EURASIAN UNDERGRADUATE EXCHANGE PROGRAM

WANT TO STUDY IN THE UNITED STATES?

The US Government invites first-, second-, and third- year undergraduate students (in five year programs) to enter an open competition for the 2006-2007 Eurasian Undergraduate Exchange Program (UGRAD). Finalists will attend classes for one year in a US university or community college!

For more information or application forms contact **IREX Armenia** or visit www.irex.org.
IREX Armenia, 29 Sayat Nova Avenue
Tel: (374 10) 52 66 23, 52 66 21, 52 66 42, www.irex.am

THE APPLICATION DEADLINE IS November 7, 2005, 17:00

MUSKIE
Bureau of Educational and Cultural Affairs

GET YOUR GRADUATE DEGREE IN THE UNITED STATES

The US Government invites graduate students and professionals from Armenia to enter an open competition for the 2006-2007 Edmund S. Muskie Graduate Fellowship Program (Muskie). Muskie can provide YOU with the opportunity for one-year non-degree, one-year degree or two-year degree study in the United States.

For more information or application forms contact **IREX Armenia** or visit **www.irex.org.**
IREX Armenia, 29 Sayat Nova Avenue
Tel: (374 10) 52 66 23, 52 66 21, 52 66 42, www.irex.am

THE APPLICATION DEADLINE IS October 31, 2005, 17:00

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԾՁԲ-05/78» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **«Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՈԱԿ-ի կարիքների համար «Բաշխիչ «բ» կետի էլեկտրասնուցման գծերի շինարարական աշխատանքների տեխնիկական հսկողության ծառայությունների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 625 ՀՀ դրամ փոխանցել «Էյչ Էս Բի Սի» բանկ Հ/Հ 001-230044-001 «ՓԻԱՐ ԷՅԷՍ» ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք. Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Զ. Մելիքսեթյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող՝ 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11.30-ին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/150 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **«Կենտրոնական» 6 կվ փակ բաշխիչ սարքավորման վերակառուցման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2500.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ Հ/Հ 247010010343 «Կոմուննախագիծ» ՓԲԸ -ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք.Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12:30-ը:

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA
LOG ON TO www.azg.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է բաց մրցույթ՝ իրավաբանական վարչության օրենսդրության զարգացման բաժնի պետի եւ պարտավորությունների իրավական սպասարկման բաժնի պետի թափուր աշխատատեղերի համար:

Մրցույթին կարող են մասնակցել այն քաղաքացիները, որոնք ունեն.

- բարձրագույն իրավաբանական կրթության (մագիստրոսի) պարագայում 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ
- գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝

Օրենսդրության զարգացման բաժնի պետի համար՝ բանկային իրավունք, ֆինանսական իրավունք, հարկային իրավունք, սահմանադրական իրավունք, բանկային օրենսդրության եւ նորմատիվ դաշտի տիրապետում, բանկային գործ, տնտեսագիտություն, հաշվապահական հաշվառում, վճարահաշվարկային համակարգեր, կառավարում: Հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Պարտավորությունների իրավական սպասարկման բաժնի պետի համար՝ բանկային իրավունք, ֆինանսական իրավունք, միջազգային իրավունք եւ պայմանագրային իրավունք: Հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ հոկտեմբերի 12-ը կարող են դիմել ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակազմի անձնակազմի կառավարման բաժին՝ ներկայացնելով հետեւյալ փաստաթղթերը.

- դիմում (ձեւը տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում եւ զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում - www. cba. am)
- ինքնակենսագրություն (ռեզյումե)
- կադրերի հաշվառման անձնական թերթիկ (ձեւը տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում եւ զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում - www. cba. am)
- անձնագրի պատճեն
- սոցիալական քարտի պատճեն
- դիպլոմի եւ դիպլոմի միջուկի պատճեններ
- զինգրքույկի պատճեն (արական սեռի ներկայացուցիչների համար)
- աշխատանքային գրքույկի պատճեն
- երկու գունավոր լուսանկար, 3x4 չափսի

Հեռախոսահամարներ՝ 56-14-40 եւ 06-34 (ներքին)

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ղ-Տելեկոմ» ՓԲԸ-ն ապառիկ հիմունքներով մատուցվող ծառայություններից օգտվող բաժանորդների ուշադրությանն է ներկայացնում վարկարժանության վերահսկման ընթացակարգը, որը մասնավորապես կիրառվում է ժամանակին վճարումներ չկատարող բաժանորդների նկատմամբ: Համաձայն ապառիկ հիմունքով ծառայությունների մատուցման պայմանների կետ 1.2-ի, ընթացակարգը համարվում է պայմանագրի անբաժանելի մասը:

«Ղ-ՏԵԼԵԿՈՄ» ՓԲԸ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցվում է ՀՀ Կոտայքի մարզի Մեղրաձոր համայնքի վարչական տարածքում «Թեժ Վոթերֆոլ» ՍՊԸ-ի կողմից Թեժ գետի վրա ՓՀԷԿ-ի կառուցման ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի քննարկումը տեղի կունենա 2005 թ. հոկտեմբերի 11-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Սայաթ-Նովա» մշակութային միությունը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի հետ **հոկտեմբերի 24-26-ը** Երեւանում անցկացնելու է ***աշուղական արվեստի միջազգային փառատոն***՝ նվիրված մեծն Սայաթ-Նովային:

Համերգներին եւ գիտական նստաշրջանին մասնակցել ցանկացողները դիմեն մինչեւ հոկտեմբերի 20-ը:

Հասցեն՝ ***Երեւան, Ագաթանգեղոսի 3, հեռ.՝ 52-09-63***

Բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքը

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի որոշմամբ բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքը հոկտեմբերի 5-ից սահմանվել է տարեկան 17 տոկոս:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 06.10.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	449.90	445.40	454.40
EUR	1	ԵՎՐՈ	537.50	534.30	540.70
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	15.72	14.80	16.70

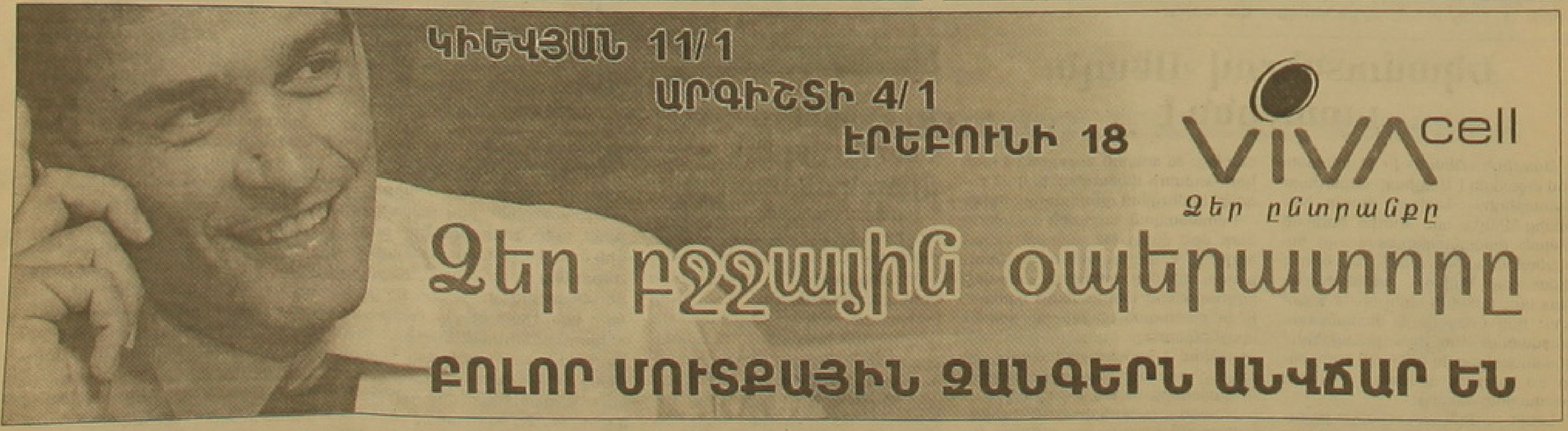

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու. գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 5.10.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Գինդ» տպագրատանը: